

Inhoud

Met carnaval voor de deur: carne vale, vaarwel vlees. Om nog even die heerlijke smaak in de mond te proeven bezochten wij slagerij Van Sint Fiet - de meest bekroonde wereldnaam, ook voor al uw fijne vleeswaren - die ons vergastte - met twee t's - op lekkernijen als vleesbonbons. Intussen bestrijdt Jan Rotmans het broeikas-effect met wiskunde, terwijl hij zelf dreigt te verzuren in het academisch milieu, waar studenten rondlopen die niet eens weten hoe je een computer moet aanzetten. Om overspannen van te worden, dacht Kees Schröder, tot dat hij erachter kwam dat een ziekteverlof om die reden onverstandig is vanwege het ontbreken van passende hulp. Tenslotte een verhaal over embryo's: als het aan de regering ligt, kunnen de genetici nu maar beter zelf besluiten met hun embryo-onderzoek goeddeels op te houden. Weten ze wel waar ze over praten, is het antwoord uit Maastricht

„Als het probleem in het hoger onderwijs zit, moet het ook daar worden aangepakt”

Ritzen zinspeelt op langere cursusduur

Voor universitaire en hbo-studies die een groot deel van de studenten niet op tijd kunnen afronden moet misschien de cursusduur enigszins worden verlengd. Dat zei minister Ritzen maandag tijdens een vergadering van de kamercommissie van onderwijs over de bovenbouw van het voortgezet onderwijs. De minister doelde daarmee vooral op het probleem dat 70 procent van de havisten het eerste jaar van de hts niet haalt.

Minister Ritzen nam enige afstand van zijn opvatting dat alle studies aan hogescholen en universiteiten vier jaar moeten duren. Ritzen wil een uitzondering overwegen voor die studies waar extreem veel studenten niet op tijd afstuderen. „Als het probleem kennelijk niet meer in de vooropleiding zit, maar in het hoger onderwijs zelf, dan moet het ook daar worden aangepakt”, aldus de minister. Een meerderheid van de Kamer (PvdA, VVD en Groen Links) vindt dat in elk geval moet worden overwogen het havo met een jaar te verlengen. De wat zwakkere havo-leerlingen krijgen nu een jaar minder de tijd om zich op het hoger onderwijs voor te bereiden dan vwo-ers, zo voerde PvdA-onderwijs-specialiste Netelenbos aan.

Als hbo en wetenschappelijk onderwijs gelijkwaardig zijn, is het merkwaardig dat de wegen daar naartoe dat niet zijn. Staatssecretaris Wallage voelt vooralsnog niets voor de verlenging van het havo. De discussie over zo'n extra jaar zal meteen de

inhoudelijke vernieuwing van het havo overschaduwen, vreesde hij. Daar moet eerst werk van worden gemaakt. Bovendien kost een extra jaar al snel 100 miljoen gulden. Dat geld heeft hij niet. Wallage is hooguit bereid experimenten toe te staan met een flexibele duur van havo en vwo. Een leerling zou bij voorbeeld na vijftien maanden examen kunnen doen. Dat idee was hem onlangs aan de hand gedaan door een groepje adviseurs die zich hadden verdiept in de mening van de scholen over de vernieuwing van de bovenbouw in havo en vwo. Dat universiteiten en hogescholen dan ook in januari studenten moeten opnemen, vond Netelenbos alleen maar een voordeel. Het zal de functie van

de propedeuse versterken en de studievertraging beperken van studenten die al na een paar maanden tot de conclusie komen dat ze de verkeerde studie hebben gekozen.

De kamer was overigens zeer te spreken over de vele initiatieven die universiteiten en hogescholen hebben genomen om de aansluiting met het voortgezet onderwijs te bespreken, bijvoorbeeld door de inrichting van overlegplatforms. Netelenbos raadde de universiteiten en hogescholen aan hoogleraren en docenten regelmatig te laten geven op scholen, zodat leerlingen al een idee krijgen wat hoger onderwijs inhoudt. Het grootste deel van de

inhoudelijke discussie over de bovenbouw is uitgesteld. Wallage gaat eerst een stuurgroep instellen die met concrete voorstellen moet komen, onder meer voor de zogenaamde doorstroomprofielen, de vaste vakkencombinaties voor het eind-examen. Wallage wil vier van zulke profielen. Het CDA wil er twee, een alfa- en een bèta- profiel. Ook de vereniging van universiteiten (VSNU) heeft daarvoor gepleit. De stuurgroep zal ook adviseren over een andere wens van de VSNU: een tweede bètavak in het verplichte deel van het programma.

HOP, Pieter Evelein

Carnaval nadert: dat betekent niet alleen voor Odile Grégoire 'pekskes' maken (zie pagina 15), maar ook een week zonder Observant. Nummer 24 verschijnt donderdag 4 maart (foto Nelis Tutkey)

Tempobeurs bedreigd door gebrek aan tempo

De beeldspraak is flauw, de strekking wekt wél de lachlust op: de tempobeurs ligt niet op schema. Als het ook maar een beetje tegenzit, kan de tempobeurs pas in augustus 1994 worden ingevoerd. Schade voor minister Ritzen: 45 miljoen gulden.

De behandeling van het wetsvoorstel *Studievoortgangscritique in het hoger onderwijs* dreigt onherstelbare vertraging op te lopen. Minister Ritzen heeft de Tweede Kamer tevergeefs gevraagd haast te maken. Hij wil dat de tempobeurs in augustus van dit jaar wordt ingevoerd. Tot zijn grote schrik ontdekte hij vorige maand dat de politici de eerste stap op weg naar goedkeuring, het 'voorlopig verslag' (van hun schriftelijke reacties), pas op 1 april hadden gepland. De reactie op zijn dringende verzoek dat met een maand te vervroegen werd beloofd met een versnelling van één armzalig weekje. „De Kamer wil er de tijd voor nemen”, licht stafmedewerker Margreet Arends van de commissie onderwijs het besluit toe. Noodprocedures lijken uitgesloten. Arends schetst de weg naar de eindstemming in de Eerste

Kamer, op z'n laatst op donderdag 8 juli. Het ziet er somber uit. De regels der democratie brengen een voor de minister tergende zorgvuldigheid met zich mee. Memories van antwoord, procedurevergaderingen, eindverslagen, het paasreces: op z'n vroegst eind mei kan er sprake zijn van een plenaire behandeling in de Tweede Kamer. Na de stemming in de Kamer heeft Ritzen minstens een week nodig om het voorstel te herschrijven voor de behandeling in de Eerste kamer. Dan wordt het echt spannend. Het zomerreces nadert, een periode waarin de Senaat wordt overspoeld met tal van kleine en grote wetsvoorstellen die nog even snel moeten worden aangenomen. In 's lands belang, uiteraard. Een kwestie van masseren, voorzichtig duwen of gewoon doordrukken. Het kan een aardig schouwspel worden, een reprise misschien wel van de botsing, vorig jaar mei, tussen premier Lubbers en CDA-senator Kaland. De basisvorming stond toen op het spel. Gelukkig speelt het geloof geen rol bij de tempobeurs.

HOP, Pieter Evelein

Allochtone student ontmoet nog te veel barrières

Universiteiten en hogescholen die de positie van allochtone studenten willen versterken, moeten niet te snel kiezen voor positieve discriminatie. De betrokken studenten willen geen 'medelijden' waar ze tijdens en na de studie toch zelf de prijs van betalen. Volgens een advies aan minister Ritzen hebben ze vooral meer begeleiding nodig en extra onderwijs in de Nederlandse taal.

De vraag hoe de gang van allochtone studenten naar het hoger onderwijs gestimuleerd kan worden, is in de politiek al enige tijd onderwerp van discussie. Dit voorjaar wordt van minister Ritzen een notitie verwacht over welke vorm van 'positieve actie' er gekozen moet worden. Als voorbereiding daarop verschijnt binnenkort een rapport van de inspectie over de huidige opvang van allochtonen. En daarnaast heeft Ritzen raad gevraagd aan een adviesgroep met mensen uit direct betrokken organisaties. Hun rapport werd hem maandag 15 februari aangeboden op een discussiebijeenkomst met studenten

in Den Haag. Boosheid van allochtone studenten over ondoordachte vormen van positieve discriminatie is het meest opvallende element in het rapport. Zo vertelt een Marokkaanse die van de sociale academie komt, hoe daar aan scripties van allochtone studenten duidelijk lagere eisen worden gesteld. Volgens haar leidt dat tot niets, want afgestudeerden kunnen zich in de praktijk niet waarmaken. In plaats van medelijden zouden ze "efficiënter onderwijs en intensievere begeleiding" moeten krijgen. Deze stellingname herhaalt de adviesgroep in verschillende toonaarden. Normverlaging is dodelijk. In plaats daarvan moeten de barrières geslecht, die maken dat allochtone studenten in feite geen gelijke kans op toegang en succes in het hoger onderwijs hebben. Nieuw zijn de vermelde barrières niet, maar de opsomming maakt toch indruk. Het begint al op jonge leeftijd. Vooral Turkse en Marokkaanse meisjes krijgen dan vaak geen ruimte voor een schoolloopbaan. De adviesgroep wil dat scholen daar iets aan doen, door een nauwere band met de ouders op te bouwen. Maar ook leerkrachten moeten getraind worden om door cultuurverschillen heen te kijken en leerlingen te adviseren op grond van hun werkelijke capaciteiten. Om dezelfde reden zouden toelatingstests in het hoger

onderwijs gescreend moeten worden op cultureel bepaalde elementen. Ook wie erin slaagt om aan een studie te beginnen, stuit volgens het rapport nog op vele hindernissen. Men noemt de taalproblemen (waaronder ook vaktaal), maar ook de kamernood en financiële drempels voor de vaak al oudere studenten. Bovendien vinden allochtonen vooral op de universiteit het contact met docenten 'veel te afstandelijk'. De adviesgroep concludeert dat studenten van buitenlandse komaf vooral belang hebben bij individuele studiebegeleiding en extra aandacht voor hun taalbeheersing. Dan kunnen deze studenten aan dezelfde normen voldoen als hun Nederlandse collega's. Opvallend aan het rapport van de adviesgroep is overigens dat als belangrijkste groepen allochtonen wel Turken, Marokkanen, Surinamers en Molukkers worden genoemd - maar dat Antillianen en Arubanen buiten beschouwing blijven. Juist ook deze groep rijksgenoten, die relatief hoog opgeleid is maar door de opvoeding in het Papiamentu wel vaak op taalproblemen stuit, behoort tot de klandizie van allochtonenprojecten in het hoger onderwijs.

HOP, Frank Steenkamp

Hardheidsclausule blijft bestaan

De 'hardheidsclausule' blijft zeer waarschijnlijk bestaan. Dat betekent dat studenten waarvan de ouders niet willen bijdragen aan de studiefinanciering, een aanvullende beurs van minister Ritzen kunnen blijven ontvangen.

Minister Ritzen presenteert binnenkort een nota met voorstellen voor vereenvoudiging van de studiefinanciering. Hij heeft daarover overlegd met de studentenorganisaties LSVb en ISO. Een belangrijke verandering is dat in de toekomst alle studenten, onafhankelijk van het inkomen van hun ouders, hun studiefinanciering boven de basisbeurs bij de minister kunnen lenen. Minister Ritzen wilde tegelijkertijd de hardheidsclausule afschaffen. Dat is een voorziening voor studenten die geen contact meer hebben met hun ouders, of daar ruzie mee hebben. Zij kunnen nu een beroep doen op de hardheidsclausule en ontvangen dan een aanvullende beurs. Die kan oplopen tot 275 gulden per maand (320 gulden in het eerste studiejaar). Jaarlijks doen zo'n tienduizend studenten een beroep op de clausule. In minder dan de helft van de gevallen wordt het beroep erkend.

De studentenorganisaties hebben aangedrongen op handhaving van de regeling. Het ziet er naar uit dat Ritzen aan die wens zal voldoen. De studenten willen ook dat de regeling minder ingewikkeld wordt. Studenten moeten nu soms één tot twee jaar op de beslissing over hun beroep wachten.

De partnerafhankelijkheid in de studiefinanciering gaat waarschijnlijk niet van tafel. Als de (al of niet studerende) partner van een student meer dan 1428 gulden per maand verdient, gaat elke gulden daarboven af van de beurs van de student. Een partner wordt ook geacht bij te dragen aan de aflossing van een studieschuld.

HOP, Pieter Evelein

VERKIEZINGEN RL 1993

In de komende maanden staat de RL weer in het teken van de verkiezingen. Het gaat hierbij om de verkiezing van:

- * alle leden van de Universiteitsraad (18 zetels);
- * alle leden van de Faculteitsraad van de FdG (12 zetels);
- * alle leden van de Faculteitsraad van de FdGW (12 zetels);
- * alle leden van de Faculteitsraad van de FdR (12 zetels);
- * alle leden van de Faculteitsraad van de FdEW (12 zetels);
- * alle leden van de Faculteitsraad van de FdAW (8 zetels);
- * de leden van de Medezeggenschapscommissie (MC) van de FdG (9 zetels);
- * de leden van de MC van de FdGW (9 zetels);
- * de leden van de MC van de FdR (7 zetels);
- * de leden van de MC van de FdEW (7 zetels);
- * de leden van de MC van de FdAW (5 zetels);
- * de leden van de MC van de Algemene Diensten (9 zetels).

De voorbereidingen voor de dit jaar te houden verkiezingen zijn op dit moment in volle gang. Hoofdpunten in de verkiezingsprocedure zijn:

- 15 t/m 19 maart 1993:** de kiezersregisters liggen ter inzage om daarna uiteindelijk te worden vastgesteld op 24 maart 1993;
- 5, 6 en 7 april 1993:** kandidaatstelling;
- 10 t/m 24 mei 1993:** schriftelijk stemmen;
- 1 en 2 juni 1993:** persoonlijk stemmen op de locatie **Jezuïtenklooster**, Tongersestraat 53;

3 en 4 juni 1993: persoonlijk stemmen op de locatie **Randwijk**, Universiteitssingel 50;
7 t/m 11 juni 1993: uitslagbepaling;
11 juni 1993: bekendmaking uitslag.

Actueel

De peildatum voor de verkiezingen bij de RL in 1993 is vastgesteld op **12 maart 1993**. Om aan de verkiezingen te kunnen deelnemen moet men op de peildatum om 17.00 uur bij de RL zijn aangesteld (dit kan zijn vaste of tijdelijke aanstelling danwel arbeidsovereenkomst, voltijdse of deeltijdse aanstelling, danwel arbeidsovereenkomst) of bij de RL zijn ingeschreven als student of als auditor. Iedereen die hieraan voldoet dient te zijn opgenomen in de kiezersregisters. **Echter: vergissen is menselijk!!!!** Het kan dus voorkomen dat u niet of niet behoorlijk (bijv. bij een verkeerde faculteit of beheerseenheid) in de kiezersregisters bent opgenomen.

Daarom liggen de kiezersregisters van **15 t/m 19 maart 1993 voor iedereen ter inzage op de volgende plaatsen:**

- * Jezuïtenklooster: Tongerstraat 15, receptie (kiezersregisters UR en Raad FdEW en MC FdEW);
 - * Nieuwenhof, kamer W. Thus (kiezersregisters UR en Raad FdR en MC FdR);
 - * locatie RL Randwijk, Universiteitssingel 50, receptie (kiezersregisters UR en Raden FdG en FDGW en MC's FdG, FdGW en Algemene Diensten);
 - * Oud Gouvernement, Bouillonstraat 3 secretariaat Centraal Stembureau, kamer 0026B (alle kiezersregisters).
- In de kiezersregisters staan gegevens (naam, geboortedatum, woonplaats en adres) van alle kiesgerechtigden voor de verschillende verkiezingen (NB: gehuwde vrouwen zijn onder

hun meisjesnaam opgenomen). Wanneer u constateert dat uw eigen gegevens of die van een ander niet of niet juist opgenomen zijn, dan kunt u t/m 19 maart 1993 te 17.00 uur een verzoek tot wijziging bij het Centraal Stembureau indienen. Op de inzageplaatsen als bovengenoemd liggen ook formulieren met instructie om een dergelijk verzoek in te dienen. **Nogmaals: uit ervaring van het Centraal Stembureau is gebleken dat er in de kiezersregisters fouten voorkomen. Daarom raadpleeg in ieder geval de kiezersregisters op de voor u dichtstbijzijnde inzageplaats. Doet u dit niet, dan heeft u uw kans voorbij laten gaan en kan er na 19 maart 1993 geen wijziging van de kiezersregisters meer plaatsvinden!!!!!!!**

Na de kandidaatstelling verschijnt er een speciaal verkiezingsnummer van Observant, waarin de kandidaten de gelegenheid wordt geboden hun programma en zichzelf te presenteren. Voorts zal in Observant in de komende periode de nodige aandacht aan de verkiezingen worden besteed.

Vragen????

Heeft u vragen over zaken die verkiezingen betreffende? Schroom dan niet, maar neem even contact op met het secretariaat van het Centraal Stembureau, Gerard Hensen of Liesbeth van Mameren resp. kamer 0026B en 0026A Oud Gouvernement, Bouillonstraat 3 tel: 883165/883166.

Namens het Centraal Stembureau, Gerard Hensen, secretaris.

Arbeidsvoorwaarden universitair personeel niet in nieuw reglement

Minister Ritzen ziet af van een nieuw Rechtspositiereglement (RRWO) voor het wetenschappelijk onderwijs. Hij zal de decentralisatie van de arbeidsvoorwaarden vastleggen in een wijziging van de nieuwe wet op het hoger onderwijs (WHW). Naar verwachting zullen universiteiten in 1996 voor het eerst gebruik maken van hun grotere vrijheid om in overleg met de bonden afspraken te maken over arbeidsvoorwaarden.

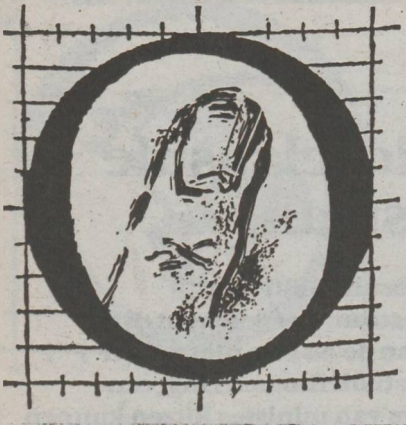
Omdat het nieuwe RRWO nog wel even op zich zou laten wachten, heeft Ritzen na overleg met de vakbonden besloten de decentralisatie meteen te regelen in een wijzigingswet bij de WHW. Inhoudelijk komt dat volgens een woordvoerder van de minister op hetzelfde neer; de universiteiten mogen in de toekomst over een groter aantal arbeidsvoorwaarden met de bonden onderhandelen zonder dat de minister zich daarmee bemoeit.

Te denken valt aan de mogelijkheid dat een onderzoeker een hoger salaris krijgt dan een collega, louter op grond van hogere kwaliteiten, of aan een andere pensioenregeling dan van het ABP, waar ambtenaren nu nog verplicht zijn verzekerd.

Uitzonderingen zijn de primaire loonontwikkeling, de hoofdlijnen van de sociale zekerheid en de kaders voor de ontslaguitkeringen. Daarover beslissen de bonden met de minister.

De wijziging van de WHW zal uiterlijk 1 januari 1994 in werking treden. De uitwerking daarvan zal naar verwachting nog zo'n twee jaar duren. Tot die tijd zal een overgangsregeling gelden. De vakbonden willen voorkomen dat zij in de toekomst per universiteit afspraken moeten maken over de arbeidsvoorwaarden. Zij willen de onderhandelingen voeren met een werkgeversvereniging die optreedt namens alle universiteiten. De instellingen beraden zich nog op de vormgeving van zo'n orgaan.

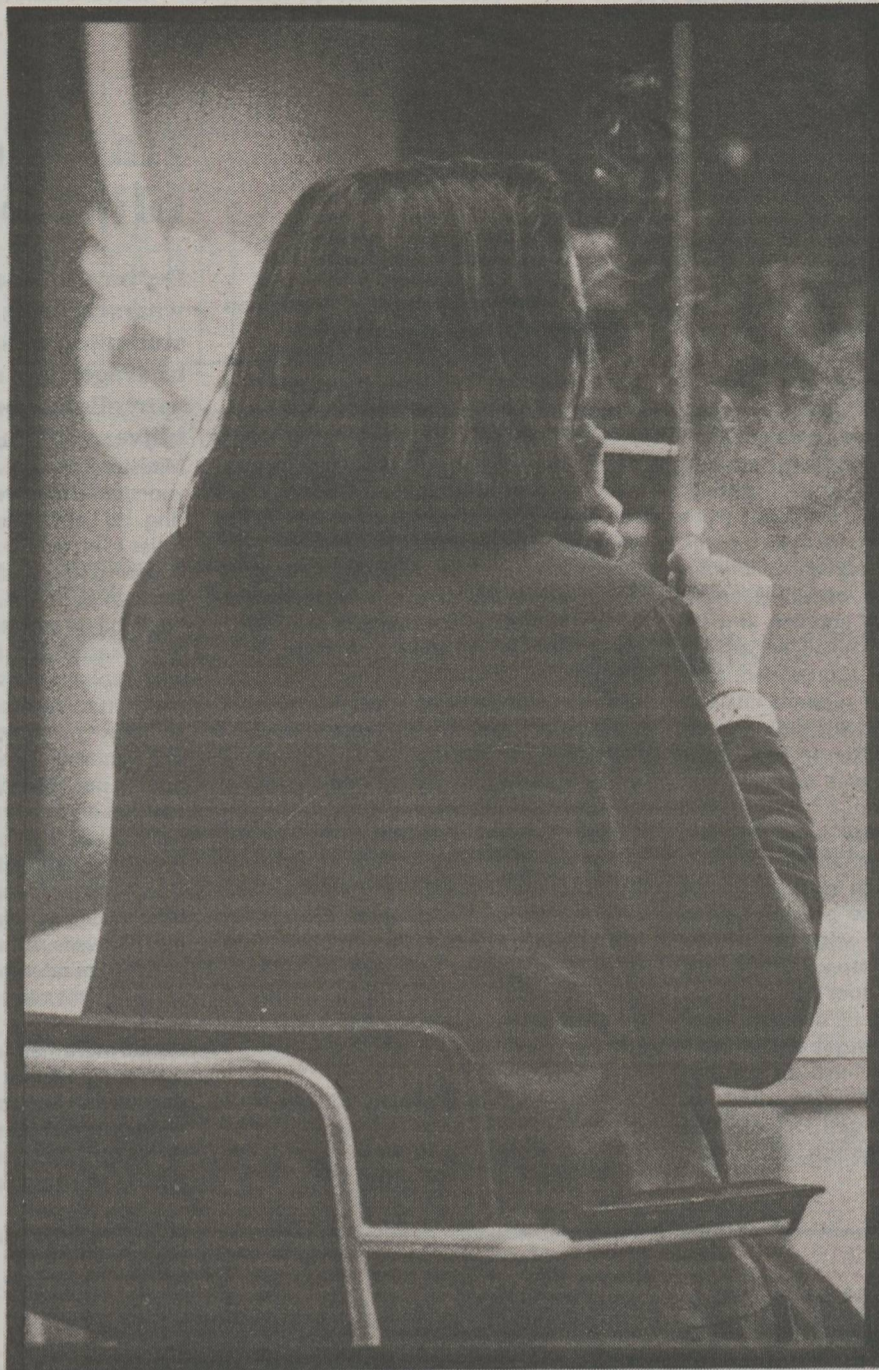
HOP, Pieter Evelein

Steen & been

Kelderleed

Als je als student een kop koffie wilt drinken in het Oud Gouvernement dan loop je - vanuit de ingang Lenculenstraat - door de deur met het opschrift 'toilet'. Je daalt een trap af de duistere diepte in en loopt door een spaarzaam verlichte gang, tussen een rij nergens toe dienende stalen kasten. Fragmenten van films schieten door je hoofd: 'One flew over the cuckoo's nest' en zo. Saddam Hoessein, als hij moet schuilen voor de Amerikaanse bommen. Rechtsaf, pas op dat je je hoofd niet stoot aan de enorme butzen, kom je in de koffiekelder. Een geweldige rook verbult het afgrijselijke interieur, dat slechts bestaat uit beton. Betonnen pilaren, betonnen vloer, betonnen muren. TL-butzen, een frisdrank- en koffie-automaat. Geen asbakken, de peuken worden gewoon op de grond uitgetrapt. De tafel, behalve alweer die gebetmzinnige stalen kasten het enige meubelstuk, is bekrast. Deze stal nodigt uit tot rotzoot maken, tot slopen. Tot gooten met voedsel, tot werpen met volle bekertjes koffie. Tot pervers gedrag. Dit mistroostige halfduistere schuilboks is meer dan een menselijke geest kan verdragen: "Soms denk ik, was ik maar een varken. Dan kwam in ieder geval de dierenbescherming nog eens kijken", zegt een student. En een ander: "Ik heb last van bronchitis. Als het hier echt druk wordt, dan stik ik van de rook." Bij navraag blijkt dat ventilatie inderdaad ontbreekt. Hans Betjer van de gebouwen: "Om de kelder naar menselijke maatstaven op te knappen was tachtigduizend gulden nodig. Dat vond rechten te duur." De studenten mochten eerst hun koffie drinken in de ruimte naast de statenzaal, maar dat vonden de medewerkers niks. "Die

In de kelder van de Nieuwenhof: "Ik heb last van bronchitis. Als het hier echt druk wordt, dan stik ik van de rook." (foto Nelis Tutkey)

hebben de studenten naar de kelder verbannen", zegt Betjer. Om de studenten weer uit die kelder te krijgen werd architect Coenen gevraagd het binnenpleintje aan de Lenculenstraat à la collegezaal te verbouwen. Voldeed aan de eisen voor universitaire subsidiëring, maar zou negen ton moeten kosten. Te duur dus. Een compromis is nabij: de voormalige gouverneurswoning op de begane grond wordt voor een kletne ton verbouwd. Daar blijven de studenten zitten, "totdat een jaloerse hoogleraar

ze er weer uitwerkt", voorspelt Betjer. Voorlopig moeten de studenten ondergronds hun sigaretje roken en hun koffie drinken. Het metsje met bronchitis klaagt erover dat ze tussen de wal en het schip terecht is gekomen: eerst weggepest door de medewerkers en vervolgens uitgerookt door haar medestudenten. Maar dan ga je toch naar de niet-rokersruimte? Metsje: "Dit is de niet-rokersruimte."

Wim Ortjens

Klikken, kletsen, konkelen en koekeloeren

De honderdvijftig bovenmeesters in zwarte frakken, die door ons zijn aangesteld om ons te representeren als het om het bewind van deze mistige moerasdelta gaat, hebben de afgelopen weken weer eens ontbutsend laten zien ook onze zedenmeesters te zijn.

Over ons wordt gewaakt van de allereerste MBL -de Medische Beslissing inzake Levensbegin, al in het pre-embryonale stadium- tot onze allerlaatste MBL -de Medische Beslissing waarmee ons Levensetnde wordt ingeluid-. We maken er maar letters van, want 'levensbeëindiging zonder verzoek' is zo'n mondvol en maakt ook zo pijnlijk duidelijk waarom het gaat. Voor beide MBL-len krijgen we wetgeving. Een gehele geruststelling, want dan zijn er tenminste procedures voor dergelijke Beslissingen. Zoals u weet kan het niet meer mis gaan als het wettelijk geregeld is.

En tussen de Wet op de Reageerbuis en de Wet op het Graf zijn we gelijk en moeten we gelijk behandeld worden. Het allereerste artikel van onze Grondwet -"Allen die zich in Nederland bevinden, worden in gelijke gevallen gelijk behandeld. Discriminatie wegens godsdienst, levensovertuiging, politieke gezindheid, ras, geslacht of op welke grond dan ook, is niet toegestaan"- biedt ons wat dat betreft veilige zekerheid.

Tien jaar hebben we erover gedaan, tien jaar. Om een wetsvoorstel inzake Gelijke Behandeling in de Tweede Kamer behandeld te krijgen. Niet van "Zullen we 't maar gelijk behandelen?", maar "Laten we er maar een jaar of tien voor nemen". Nuttig besteed? Exclusief voor en door scherpslijpende schriftgeleerden. Pijnlijk is duidelijk geworden, dat het Levensbeschouwend Erfgoed der Vaderen ons tot diep in de hezen en lendenen zit. Het is onze vrijbrief om schaamteloos en openbaar te discrimineren. Het betreft letterlijk louter Vaderen -vrouwen mogen van de SGP geen lid worden, het mannelijk lid wordt zo wel erg letterlijk genomen- mits ze heteroseksueel zijn -logisch want homoseksuele Vaderen bestaan eenvoudigweg niet.

Waar gaat het allemaal om? Onze kinderen mogen niet ten proot vallen aan de verdorven leerkrachten van de Verkeerde Kant. Het is deze week in de Tweede Kamer echt gezegd: "Een leerkracht kan niet de gereformeerde levensovertuiging uitdragen als hij die niet zelf voorleeft. Een ongehuwde leraar kan dus niet lesgeven op een gereformeerde school" (Curs. van mij, Frans van Wijmen) Om alle overige ongehuwden en alle gehuwde homoseksuelen te vrijwaren: het gaat dus echt om de ongehuwde homo's en lesbiennes. Al die liederlijke getrouwde viererikken, die stiekem vreemd gaan en zich als het echt niet anders kan met zichzelf behelpen, al die Vieze Vaderen, die hun handen niet thuis kunnen houden en zich aan hun dochters vergrijpen, dragen de gereformeerde levensovertuiging uit.

Bijzondere scholen en levensbeschouwelijke instellingen mogen aan hun personeel alleen maar eisen stellen die nodig zijn voor de verwezenlijking van de school of instelling. Eisen die te maken hebben met het enkele feit van politieke gezindheid, ras, geslacht, hetero- of homoseksuele gerichtheid op burgerlijke staat zijn uit den boze, zo luidde het regeerakkoord. Voor u en voor mij is dat duidelijk. Maar de zedenmeesters hebben er een viltne valstrik van weten te maken. Een school blijkt wél te mogen verlangen dat een leerkracht er in zijn of haar gedrag blijf van geeft de grondslag van de school, inclusief de seksuele moraal, te onderschrijven. Dat is dus meer dan het enkele feit.

De PvdA laat zich er met open ogen inlutzen. Ferm wijst Ien Dales, de eerste ondertekenaar van de Wet Gelijke Behandeling met zoveel woorden ontslag op grond van een homoseksuele relatie of van ongehuwd samenwonen af. Maar even vrolijk vertelt vervolgens de CDA-minister van justitie Hirsch Ballin het 'enkele feit-verhaal': "Als er sprake is van 'bijkomende aspecten' kan er aanleiding zijn te veronderstellen dat de leraar niet langer binnen de christelijke school past". Daar moet je voor van het CDA zijn, om van klikken, kletsen, konkelen en koekeloeren (de vondst is van Mw. Rempt van de VVD) een sacrament te maken.

De enige oplossing lijkt mij om in de wet een bepaling op te nemen, dat wie discrimineert mag worden gediscrimineerd. We kunnen dan de schoolstrijd van zo'n honderd jaar geleden nog eens dunnetjes overdoen en scholen voor DBO (Bijzonder Discriminatoire Onderwijs) verbieden of tenminste door die fartzeesters zelf laten betalen.

Frans van Wijmen

Studentenverenigingen betichten elkaar van onstudentikoos gedrag

Vrouw Wielemösj opnieuw slachtoffer van ontvoering

Maandagmorgen verdween Vrouw Wielemösj, het symbool van de studentencarnaval, uit het magazijn van De Tempeleers. De daders, allen lid van Circumflex, wilden hiermee de studentenvereniging van de Hotelschool (Amphytrion) wijzen op hun verantwoordelijkheid ten aanzien van de gipsen hospita. Amphytrion noemt de actie van Circumflex "laf" en "onstudentikoos".

Enkele jaren geleden bedacht de Maastrichtse carnavalsvereniging 'De Tempeleers' de figuur van 'Vrouw Wielemösj'. Zij is een hospita uit een verhaal van Fons Oltersissen: door het jaar heen verzorgt zij de

studenten, maar met carnaval zorgen de studenten voor haar. In een poging de studenten meer bij het carnaval te betrekken lieten De Tempeleers Vrouw Wielemösj meer dan levensgroot vereeuwigen in papier maché en riepen de traditie in het leven waarbij ieder jaar een andere studentenvereniging voor Wielemösj zorgt en haar tijdens de grote optocht aan het volk toont. De studenten voegden er een traditie aan toe: ieder jaar mag een concurrerende vereniging Vrouw Wielemösj bij haar oppassers proberen weg te kapen. Als losgeld worden meestal vaten bier geëist.

Dit jaar mocht Amphytrion zich over Vrouw Wielemösj ontfermen, maar zij verzaakte haar plicht, meent Circumflex: "In plaats van zich om Vrouw Wielemösj te bekommeren, liet de vereniging haar verpieteren in de magazijnen van De Tempeleers. Daaruit hebben wij haar bevrijd."

Amphytrion vindt de actie van Circumflex "laf" en "onstudentikoos". Want een pop stelen uit een magazijn, daar is geen kunst aan.

Dat was het ook niet, want De Tempeleers legden Circumflex geen strobreed in de weg. Voorwaarde was wel dat ze de pop dezelfde dag nog bij Amphytrion zouden bezorgen. Aldus geschiedde, en nu zit Wielemösj in de sociëteit van Amphytrion te wachten op eventuele nieuwe kapers. De pop wordt alleen overdag bewaakt en als 'studentikoze' rovers 's nachts willen toeslaan, dan zal Amphytrion dat "geen ontvoering, maar ordinaire inbraak" noemen. Circumflex betreurt ondertussen deze "onstudentikoze gang van zaken." Hierop wilde Amphytrion niet reageren. Wordt vervolgd.

Wim Ortjens

Moratorium brengt nieuwe diagnostiek in gevaar

Een nieuwe 'preïmplantatie-diagnostiek', die het mogelijk maakt om bij drie dagen oude embryo's ernstige erfelijke afwijkingen op te sporen, dreigt niet te kunnen worden toegepast nu de regering wetenschappers wil vragen zich bijna geheel te onthouden van onderzoek op embryo's. Genetici en gynaecologen van het Academisch Ziekenhuis Maastricht, die volop voorbereidingen aan het treffen zijn om de nieuwe techniek te kunnen toepassen, vinden dat een dergelijk verbod indruist tegen het belang dat de regering juist wil beschermen.

De leider van het PID-project, dr. Math Pieters, wijst erop dat de diagnostiek een einde kan maken aan het pijnlijke dilemma waarvoor ouders in spe zich geplaatst zien als zij weten dat bij een van hen een ernstige erfelijke ziekte voorkomt in de familie. Als zij niet het risico willen lopen een ernstig gehandicapt kind ter wereld te brengen, kunnen zij na tenminste tien weken zwangerschap een vlokkentest laten uitvoeren om te zien of het embryo genen bevat die wijzen op de erfelijke afwijking. Daarna staan ze voor de keus het kind met een grote kans op een zware handicap ter wereld te laten komen of de zwangerschap af te breken. Met de nieuwe diagnostiek, die wordt uit-

gevoerd vóórdat het pre-embryo zich in de baarmoederwand heeft genesteld, wordt dat dilemma in een aantal gevallen vermeden. De bevruchting vindt 'in vitro' plaats en als het embryo (genetici spreken van een pre-embryo zolang de vrucht nog geen acht dagen oud is) na drie dagen acht cellen telt, worden er één of twee cellen weggenomen om het geslacht van de vrucht te bepalen. Bepaalde erfelijke ziekten, zoals de spierziekte van Duchenne, hemofilie of bepaalde vormen van mentale retardatie, ververen alleen via de moeder op mannelijke nakomelingen. Een mannelijk embryo heeft in die gevallen een kans van vijftig procent dat het later de ziekte ontwikkelt. De arts kan dus kort na de in vitro fertilisatie de mannelijke exemplaren elimineren en een vrouwelijk embryo in de baarmoeder inbrengen. Volgens Pieters zal de techniek over vijf à tien jaar zo ver gevorderd zijn, dat het mogelijk wordt de aanwezigheid van het defecte gen in het DNA op te sporen. Dat heeft tot gevolg dat bij bovengenoemde ziekten de mannelijke embryo's niet bij voorbaat geëlimineerd hoeven te worden. Bovendien wordt het dan mogelijk andere erfelijke ziekten via preïmplantatiediagnostiek op het spoor te komen.

De regering heeft vorige week een wijziging op de al eerder ingediende Wet inzake Medische Experimenten aan het parlement voorgelegd. Het verichten van bepaalde soorten experimenten met menselijke embryo's wordt daarin verboden en strafbaar gesteld terwijl andere onderzoeken alleen in beperkte mate mogen plaatsvinden. De overheid en de onderzoekers moeten samen nog afspreken

welke mogelijkheden voor onderzoek overblijven. Een Maastrichtse onderzoeksactiviteit zal in ieder geval verboden worden: het niet-individueel gerichte onderzoek van embryo's. Tot nu toe gebeurt dat alleen met embryo's die niet normaal zijn bevrucht en die dus niet levensvatbaar zijn. Normaal bevruchte embryo's worden ingevroren en bewaard voor de ouders. De vrees voor uitwassen zoals het kiezen van het geslacht noemt Pieters ongegrond: „Geslacht is geen ziekte, dus mensen die met een dergelijke vraag bij ons komen, worden niet geholpen. Wij passen de techniek alleen toe als er in de familie sprake is van ernstige erfelijke afwijkingen.” En van angst dat genetici sleutelen aan 'de perfecte lopende-bandwerkers of soldaten', zoals het in de memorie van toelichting staat, is volgens Pieters al helemaal geen sprake: „Wij leggen ieder experiment voor aan de Kerncommissie Ethiek Medisch Onderzoek. Dat willen we ook doen met de preïmplantatiediagnostiek, ook al gaat het niet om een experiment. De techniek is immers al nagenoeg uit de experimentele fase. Ik zou het ook hypocriet vinden als straks een echtpaar dat mondig en draagkrachtig genoeg is, in Engeland voor deze diagnostiek terecht kan, terwijl anderen hier moeten terugvallen op de combinatie vlokkentest en abortus. Ik vraag me af of de opstellers van het wetsontwerp wel voldoende op de hoogte zijn van de stand van zaken. Het woord 'preïmplantatiediagnostiek' komt niet eens in het stuk voor.”

Jacques Herraets

teit, ongeacht het bovenstaande, op voorhand de collages geweigerd hebben en wel omdat een en ander beslist te oubollig is: trappen tegen de R.K. Kerk, tegen de Paus, ach we hebben het allemaal al een keer gezien en gehoord. Het wordt slaapverwekkend. Komt bij, we leven inmiddels in een multiculturele en religieuze samenleving, waarin zelfs de meest verstokt anti-paap zal ontdekt hebben, dat het gedachtengoed van de rooms-katholieke Kerk vlot en menslievend genoemd kan worden, zeker vergeleken bij de opvattingen van sommige stromingen die inmiddels in ons land een thuisbasis hebben gevonden en waarover één kritisch woord durft te uiten, bang van de moderne doodzonde 'discriminatie' beticht te worden.

Drs. G.H.A. Hover, R.K. Kerkbestuur
Parochie Sint Matthias

Fotocollages (2)

Niet alles wat "moet kunnen", mag. In Observant van 04-02-93 wordt een verschil van mening tussen drs. L. Vredevoogd, voorzitter CvB/RL en dhr. J. Deenen, kunstenaar, beschreven. Drs. L. Vredevoogd heeft twee kunstwerken van dhr. J. Deenen, te weten foto collages genoemd "The devil lurks behind the cross", uit de universiteitsbibliotheek laten verwijderen. Op de ene foto collage staat de huidige Minister President, drs. R. Lubbers, met de huidige Paus voorzien van swastika rond de linker arm, en op de andere foto H.M. koningin Beatrix met Adolf Hitler de fascisten groet uitbrengend als "Leitmotiv" op de achtergrond. De boodschap is duidelijk en niet mis te verstaan: de Minister President, de Paus en H.M. Beatrix zijn als "Nazi sympathisanten" geïdentificeerd door dhr. J. Deenen. De kunstenaar is tot deze creaties gekomen omdat Paus Pius XII in 1933 welwillend stond tegenover het fascisme en de huidige Paus Pinochet heeft bezocht; Prins Bernhard zou "connecties gehad hebben met het Nazi regime", vandaar H.M. Bea-

trix. Over de Minister President laat de kunstenaar zich niet uit. Het controversie is duidelijk: vrijheid van meningsuiting en vrijheid van artistieke vormgeving enerzijds (J. Deenen) versus de grenzen van fatsoen overschrijden anderzijds (drs. L. Vredevoogd). Daar kan moeiteloos laster, lésé majesté en heiligschennis aan worden toe gevoegd. "Tolerantie" wordt hier bovendien op drie manieren geweld aangedaan:

- Bonafide kunstenaars worden in een negatief daglicht gezet wanneer de fotocollages van dhr. Deenen tot "kunst" worden verheven.
- Bonafide "journalistiek" wordt verkracht wanneer foto collages worden gebruikt om mensen die zich moeilijk kunnen verdedigen in een kwaad daglicht te zetten; immers de vrijheid van meningsuiting is een groot goed maar impliceert woord en wederwoord en zo nodig juridische procedures bij evidente laster. Het is natuurlijk handig om deze barrières te omzeilen door riooljournalistiek te bedrijven via foto collages en die collages op voorhand te verheffen tot kunst. "De gustibus non est disputandum" impliceert, i.t.t. het geschreven en gepubliceerde woord, immers dat men als "beeldend kunstenaar" buutvrij is. De vraag is of een fotocollage tot de beeldende kunsten moet worden gerekend (zie a).
- De minister president en H.M. Beatrix worden geportretteerd als Nazi sympathisanten hoewel — volgens Deenen zelf — de Paus het doelwit van zijn maatschappelijk ongenoegen is. Als dat zo is dan had Deenen beter de Paus kunnen flankeren door een zelfportret dunkt mij; het zou de discussie in ieder geval zuiverder hebben gehouden. Immers de fotocollage doet niet onder voor de wijze waarop de Nazi's in de 30-er jaren de oppositie in diskrediet brachten via pers en kunst. Het verschil met nu is dat er in Duitsland in die jaren geen "vrijheid van meningsuiting" bestond zulks i.t.t. de periode daarvoor van de Weimar Republiek.

P.J.C. van Breda Vriesman

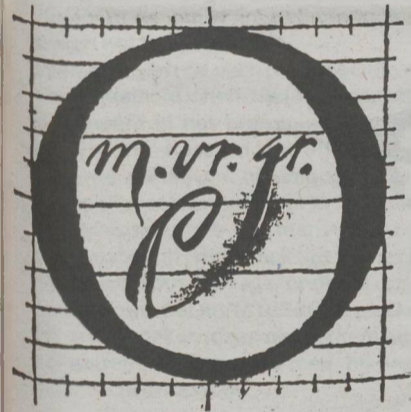
Natuurlijk hebben de fotocollages over de paus die eind januari uit de UB zijn verwijderd als kunstwerk nauwelijks iets te betekenen. Wiel Kusters betreurde vorige week op deze plaats "hun domheid". Ik geef hem graag gelijk. Vergeleken met Helmut Herzfeld (1891-1968) die zich uit protest tegen anti-Engelse propaganda sinds 1916 John Heartfield noemde, is Jos Deenen uit Venlo een kleine jongen. En bovendien een naadper.

Maar is het optreden van de bibliothecaris, John Gilbert, daarmee gerechtvaardigd? "We zijn hier een UB", zei hij, "en ik wil niet dat onze tijd in beslag wordt genomen door gedoe rond zo'n tentoonstelling. Als hier demonstraties komen of mensen ruiten gaan ingooien, hindert dat de bedrijfsvoering. Dit soort werk roept agressie op."

So what? In het brave Zwitserland zag ik eens affiches van een tentoonstelling van George Grosz, een tijdgenoot en vriend van Heartfield. Je kon daarop een uitgemergelde Jezus aan het kruis zien hangen met een gasmasker op. "Maul halten und weiter dienen", stond eronder. Gelukkig was de directeur van het museum wat minder bang uitgevallen dan zijn collega van onze UB. Immers: ook dit werk riep - gezien de bijschrijven met viltstift - agressie op. Of begrijp ik de bibliothecaris verkeerd? Liet hij zich louter door persoonlijke gevoelens leiden? Want, zo verklaarde hij, "persoonlijk vind ik ook dat met deze twee collages grenzen overschreden zijn. Die deden afbreuk aan het geheel. Voor de rest vind ik het een geslaagde tentoonstelling." Stelde hij zich, met andere woorden, op als eigentijds museumdirecteur die zichzelf - in zijn hoedanigheid van "tentoonstellingmaker" - tot kunstenaar verheft door met anderen veren te pronken?

Laten we hem nog een kans geven. En met hem tevens de voorzitter van het College van Bestuur, die in de veronderstelling schijnt te verkeren dat de vrijheid van meningsuiting in het geheel niet in het geding was. Laat onze bibliothecaris eens tonen wat hij waard is op dit punt. Of is "de bedrijfsvoering" - zodra er maar even demonstraties of ingegooide ruitjes dreigen - werkelijk niet op bevordering van het vrije woord (en méér van dat moois) gericht? Ik kan het nauwelijks geloven! Maar gun ons de proef op de som. Organiseer bijvoorbeeld een tentoonstelling ter ere van Salman Rusbdie, aan wie - uit angst? - nog steeds geen Nobelprijs is toegekend. Vertoon de gewraakte passages, laat zien welke reacties zij oproepen. Herinner aan Galilei, het Derde Rijk en - desnoods - de rel om "Zo is het ..." van begin jaren zestig. En: doe dat vooral zichtbaar voor de buitenwereld. Ongetwijfeld roept zoiets agressie op - bij sommigen, althans. Maar wat hebben we aan een universiteit die daarvoor buigt?

Reiner de Winter

Fotocollages (1)

De verwijdering van de twee fotocollages van ene Jos Deenen begrijp ik wel, toch had ik ze om Deenen de genoegdoening van de daarop voorspelbare belangstelling niet gegund. Ik zou veel meer geroepen hebben: "Kom allemaal eens kijken naar wat onze grote jongen heeft gemaakt! En helemaal zelf bedacht hoor! En trots dat hij is... Nu krijgt hij vast een zoen en een prentje van de juffrouw". Natuurlijk zou ik na afloop van de huldiging Deenen apart genomen hebben om hem te zeggen: 'als je nu echt een hele grote jongen worden wilt, moet je wel de geschiedenisboekjes nog eens goed doorlezen, zodat je de volgende keer precies weet welke kleur bij welk plaatje moet'. Waarom aldus reageren? Ach, we winden ons naar mijn mening veel te veel op over deze in feite puberale gedragingen. Pubers hebben al lang ontdekt, dat wil je werkelijk de aandacht van iedereen krijgen, dan maakt het kapotslaan van telefooncellen beslist niet genoeg indruk meer, evenmin het roepen of schrijven van schuttingwoorden, nee, dan moet je grafstenen op een joodse begraafplaats vernielen, hakenkruizen schilderen, of een foto van de Paus kapotscheuren, zoals onlangs dat verward meisje uit Ierland. Succes gegarandeerd! Toch zou ik als universi-

Wat heb je aan mooie perspectieven als je niet je eigen richting kunt bepalen?

Je staat op het punt van afstuderen en denkt aan je carrière. Begrijpelijk. Dan kun je twee dingen doen. Je zoekt een bedrijf op en wacht op de dingen die komen gaan. Of je praat met de mensen van Moret Ernst & Young registeraccountants. Want om onze carrière-

policy draaien we niet heen: bedrijfseconomen met pit bepalen zelf hoe hun loopbaan zich ontwikkelt. In feite bepaal je je eigen weg naar de top. Meer weten? Bel de heer R.J. Ekkebus, tel. 010 - 4074368.

Praat 'ns met de mensen van Moret Ernst & Young.

MORET ERNST & YOUNG

Wiskundige modellen in de strijd tegen het broeikas-effect

Het is niet zo moeilijk om in de loop van een gesprek van een paar uur een emmer met saillante uitspraken te verzamelen. Bijvoorbeeld dat professoren die te weinig publiceren voor straf 's zomers college zouden moeten geven, dat doen ze in Amerika ook. Of dat de studenten die hij hier in Maastricht voor zijn kiezen krijgt weinig weten en nog minder kunnen. Het is duidelijk, prof. dr. ir. Jan Rotmans houdt wel van wat steentjes in de vijver. Maar in datzelfde gesprek houdt hij ook een duizelingwekkend maar glashelder betoog over de gevaren die het milieu op wereldschaal bedreigen.

De wiskundige Rotmans is een fenomeen in de vaderlandse wetenschappelijke wereld. Met zijn eenendertig jaar behoort hij onder professoren tot de jonkies. Niettemin is hij meer geïnterviewd dan menige bejaarde confrère, geeft hij overal lezingen ("Zet me in een weiland voor een groep koeien en ik praat er tegen") en demonstreert hij zijn vindingen aan politici en ambtenaren in binnen- en buitenland, deed dat zelfs een keer voor de koningin. Hij heeft nu dus last van jaloezie bij de collega's, merkt hij. Want, ja, het is een cliché, maar als je in Nederland je kop boven het maaiveld...

Rotmans heeft de pech (of het geluk, want enige ijdelheid is hem niet vreemd) dat zijn onderwerp in het brandpunt van de belangstelling staat en dat voorlopig ook nog wel zal blijven. In Limburg is hij een dag per week hoogleraar in de 'mathematische simulatie van mens-milieu relaties', maar zijn hoofdtaak ligt bij het Rijksinstituut voor volksgezondheid en milieuhygiëne, het RIVM te Bilthoven. Daar is hij onderzoeker, daar ontwikkelt hij zijn computermodellen waarmee hij vervolgens de boer opgaat.

Simulatie

Inmiddels zijn er twee modellen waar Rotmans het auteursrecht van kan claimen, IMAGE en ESCAPE. Het eerste staat voor 'Integrated Model to Assess the Greenhouse Effect'. Het richt zich op het warmer worden van de atmosfeer, het zogeheten broeikas-effect en de bredere problematiek van de wereldwijde klimaatveranderingen. Escape, 'Evaluation of Strategies to address Climate change by Adapting to and Preventing Emissions' - soms is het wat wringen om een aardige afkorting te krijgen -, is een toegepaste versie voor de Europese Gemeenschap, een simulatiemodel dat de effecten van milieubeleid kan nabootsen.

Rotmans: "Het RIVM zocht zo'n zeven jaar geleden een wiskundige die in staat zou zijn de milieuproblemen integraal in een model onder te brengen. Dat was al gedaan voor de verzuring, nu moest het breder. Maar eigenlijk kan dat niet. Het is teveel, daar moet kennis in uit de biologie, de fysica, de chemie, sociaal-economische deskundigheid, noem maar op. In al die disciplines stikt het nog van de onzekerheden, dus hoe zou je dat in een groter model kunnen integreren? Nu ben ik nogal eigenwijs, mij leek het wel mogelijk. Ik heb bewust de experts in een later stadium geconsulteerd. Die zouden alleen maar wijzen op de lacunes in de kennis. Kijk, specialisten in Wageningen onderzoeken de CO₂-wisseling van één specifieke plantesoort, en de gevolgen daarvoor van ho-

gere blootstellingen. Van de rest weet men dan niets. Wil je een model bouwen, dan ga je niet uit van wat je niet weet, maar van wat je wel weet. Dat stop je erin, zonder uit het oog te verliezen waar precies de onzekerheden zitten."

Fantastisch gas

De hoeveelheid kooldioxyde, CO₂, in de atmosfeer stijgt. CO₂ is een van de gassen die een deken rond de aarde vormen en die een nuttige functie hebben in het vasthouden van de warmte. Zouden die gassen er niet zijn, dan zou de gemiddelde temperatuur op aarde niet op +18 maar op -15 graden liggen. CO₂ is verder nodig voor bomen en planten. Mensen ademen het uit, planten nemen het op en geven er zuurstof voor terug. Een fantastisch gas dus, zegt Rotmans. Maar ook een dat als gevolg van een aantal factoren in een versneld tempo wordt bijgemaakt. Door de verbranding van fossiele energiebronnen, olie, kolen en aardgas, deze eeuw verachtvoudigd; door de ontbossing, omdat het kappen grote hoeveelheden CO₂ vrijmaakt; door de industrie, met name de productie van CFK's, die weer een schadelijk effect op de ozonlaag hebben en ook zelfstandig bijdragen aan het broeikas-effect. Want dat is uiteindelijk het gevolg van een toename van CO₂: de deken wordt dikker, de aarde wordt warmer. Tot zover zijn de meeste geleerden het wel eens, ofschoon er enkelen zijn die zich afvragen of die verwarming inderdaad optreedt. Maar daarna komen de echte vragen. Om hoeveel graden gaat het? De schattingen lopen uiteen van 1,5 tot 4,5 graden Celsius als de hoeveelheid CO₂ verdubbelt. Maar wat betekent die verwarming, en met welke snelheid gaat die optreden? Kunnen we straks de Russische toendra's bebouwen en wordt Italië een soort Sahel? Zullen de poolkappen smelten en zal dan de zeespiegel stijgen? Dat laatste kan, maar hoeft niet. Als de normale temperatuur op Antarctica stijgt van veertig tot vijfendertig graden onder nul vindt er geen smelting plaats, maar ontstaat er wel meer neerslag in die regio. Die blijft liggen als sneeuw, wordt dus onttrokken aan de oceaan en veroorzaakt op die manier eerder een daling van het zeeniveau. Ook die factoren dienen meegewogen te worden in het model. Gaat men niettemin uit van een stijging, dan is het de vraag met hoeveel decimeters. Ook daarover verschilt men van mening, zoals over zoveel. Rotmans en het RIVM nemen over het algemeen het veilige midden van de wetenschappelijke consensus als uitgangspunt, voorzover die er althans is. Wat dan volgt is de politieke, beleidsmatige kant van het probleem. Want veel van de beschreven processen zijn te beïnvloeden. Zo wordt er over nagedacht om de overtollige CO₂ in te spuiten in lege aardgasvelden, of in de oceanen. Een typische technologische oplossing van het soort waar men in de VS en Japan mee wegloupt. Europeanen denken meer in termen van aanpassing van de levensstijl. Dat levert weer een andere mogelijke vorm van interventie op. De CO₂-uitstoot kan verminderd worden door een beperking van het energieverbruik. Dat is in een land als Nederland al moeilijk (wie wil nu echt zijn auto laten staan), maar wie even verder kijkt begrijpt dat er in de rest van de wereld miljoenen mensen in de startblokken hangen die nu eindelijk het welvaartsniveau willen evenaren dat in de VS, Europa en Japan gemeengoed is. Maar mag (en kan) de westerse wereld aan de derde wereld ontzeggen wat zij zichzelf wel toestaat, omdat het anders echt de spijgaten uitloopt met het broeikas-effect? Jan Rotmans heeft het er moeilijk mee. Als bevlogen milieuwetenschapper, niet als beleidsadviseur. Zijn model tracht zo

Jan Rotmans: "Zet me in een weiland voor een groep koeien en ik praat er tegen" (foto Ton Minnen, 't Sticht)

nauwkeurig mogelijk aan te geven welke milieumaatregelen welke effecten zullen sorteren, en waar en wanneer. De beslissingen worden door de politici genomen, niet door de onderzoekers.

Onvolwassen

Er zijn mensen die na een uurtje Rotmans wanhopig worden. Niet omdat ze niet begrijpen wat hij zegt. De jeugdige professor staat al na twee minuten op van zijn stoel om in no time een toch ruim uitgevallen schoolbord vol te kalken. Met veel geduld tekent hij schema's die in al hun ingewikkeldheid nog geen fractie vertegenwoordigen van de werkelijke complexiteit van zijn modellen. Helder zijn ze echter wel, en dat is net het probleem. Rotmans: "Deze verhalen willen nog wel eens tot defaultisme leiden. Als de zaken zo ingewikkeld zijn, als er zoveel factoren een rol spelen die slechts gedeeltelijk beïnvloedbaar zijn, en als er dan ook nog zoveel onbekend is, wat moet je dan nog. Ik kom veel op scholen, daar zie je dat effect. Ook onder studenten trouwens. Men verwacht

rampen." Studenten. Breek hem de bek niet open. Rotmans geniet de eer om hier in Maastricht studenten milieugezondheidskunde onderricht te mogen geven, en dat blijkt een twijfelachtige eer. Het kost hem geen moeite om ze het ene moment tot diepe wanhoop te drijven over de ecologische tijdbom, om ze vervolgens met een aantal andere visies weer tot blakende milieuo-optimisten om te vormen. Kneedbaar als was vanwege een gebrek aan inhoud en kritische zin, is zijn diagnose. "Ze zijn niet in staat om informatie op haar merites te beoordelen. Ze maken geen onderscheid tussen een krantartikel en een wetenschappelijke publikatie. Ik probeer ze bij te brengen dat ze altijd de bronnen moeten checken, en alle informatie moeten wantrouwen. Je ziet dat de schattingen van Greenpeace of van de Friends of the earth altijd erg verschillen met die van bijvoorbeeld NASA. Bij die milieugroepen is alles meestal erger. Maar uit de andere hoek,

(vervolg op pagina 7)

Rotmans

(vervolg van pagina 7)

NASA zelf, stamt een mooi voorbeeld hoe men daar over de schreef kan gaan. Vorig jaar brachten NASA-onderzoekers het nieuws dat men veertig procent meer chloormonoxide op een bepaalde plek in de atmosfeer had gemeten. Chloor breekt ozon af. En dus werd beweerd dat de ozonlaag daar nu wel met zo'n veertig procent zou slinken, iets wat ze graag wilden gaan meten. Dat joeg de Amerikanen flink in de gordijnen. Het punt is dat het niet klopt. Een toename van chloormonoxide leidt niet tot een even grote afbraak van ozon, misschien is het hooguit de helft. Maar die alarmmelding werd uitgegeven precies een maand voordat in de VS de wetenschapsbudgetten voor die branche werden verdeeld. Kijk, in dat perspectief moet je die informatie anders beoordelen."

Kaf en koren

Studenten, wetenschappers inspe, zouden in staat moeten zijn dit soort kaf van het koren te scheiden. Maar ho maar. Bij de huidige generatie studenten is een kritische houding zeldzaam. Rotmans: "Wat ik bij het RIVM aan stagiaires binnenkrijg is tweeëntwintig jaar en volslagen onvolwassen." En wat hier MGK studeert? "Die kunnen nog niet eens met een computer omgaan, ja, hooguit aan- en uitzetten. Maar een simulatiemodel kunnen ze niet maken, Lotus kennen ze niet. En de wis-

kundekennis is triviaal, een eenvoudige differentiaalvergelijking is al te moeilijk. In het vierde jaar zeggen ze: dat hoeven we niet te weten. Perspectief op een beroep hebben ze ook al niet, ze weten niet waarvoor ze worden opgeleid. Ik mis 'thymos' bij die mensen, gedrevenheid, hart voor de zaak. En dan denk je dat ze met dit onderwijssysteem wellicht fundamentele kennis ontberen, maar wel over de nodige communicatieve vaardigheden beschikken. Openheid, enthousiasme. Vergeet dat ook maar. Als ik probeer om groepssessies te analyseren (en dat gaat al nauwelijks want van multimedia onderwijs hebben ze hier nooit gehoord, zodat je moet zitten klooiën met de videocamera van een van de studenten), dan zie je dat men nauwelijks in staat is tot communiceren. Ze staan volledig buiten de maatschappij."

Als het meezit krijgt Rotmans over enige tijd de kans echt wat aan de problemen te doen. Hij mikt op de oprichting van een Sciencefaculteit, waar hij een der beoogde hoogleraren zou zijn, samen met de "geestelijke vader", prof. Koos Vrieze. Maar niet koste wat het kost. Voor hij het 'epicentrum' dat het RIVM voor hem is, zal verlaten, moet hier in Limburg de garantie liggen dat er ook werkelijk wat op te bouwen is. "Ik heb geen zin om hoogleeraartje te spelen zonder middelen."

Wammes Bos

In Memoriam Frank Grosveld

Toen zij een vrouw: Spreek tot ons over vreugde en smart En hij antwoordde:

Je vreugde is onthulde smart

En de bron waaruit je lach ontspringt, werd vaak gevuld met je tranen.

Hoe kan het anders zijn?

Hoe dieper de smart in je wezen kerft, hoe meer vreugde je kunt bevatten.

Is niet de beker die je wijn bevat dezelfde beker die in de oven van de pottenbakker werd gebakken?

En is niet de luit die je geest kalmeert hetzelfde hout dat door mensen werd uitgehold?

Wanneer je blij bent, schouw dan diep in je hart, en je zult zien dat enkel wat je smart gegeven heeft, ook vreugde brengt.

Wanneer je verdrietig bent, blik dan opnieuw in je hart en je zult zien dat je weent om wat je vreugde schonk.

Sommigen zeggen: "Vreugde is groter dan smart" en anderen: "Neen, de smart is groter"

Maar ik zeg je: ze zijn onafscheidelijk

Zij komen tezamen, en wanneer de een met je aanzit aan je tafel, moet je bedenken dat de ander slaapt in je bed.

Voorwaar, als een weegschaal hang je tussen je smart en vreugde.

Alleen wanneer je ledig bent, sta je stil en bent in evenwicht.

Wanneer de schatbewaarder je opneemt om zijn goud en zilver te wegen, moet je vreugde of smart rijzen of dalen.

- Kahlil Gibran -
Namens zijn vrienden

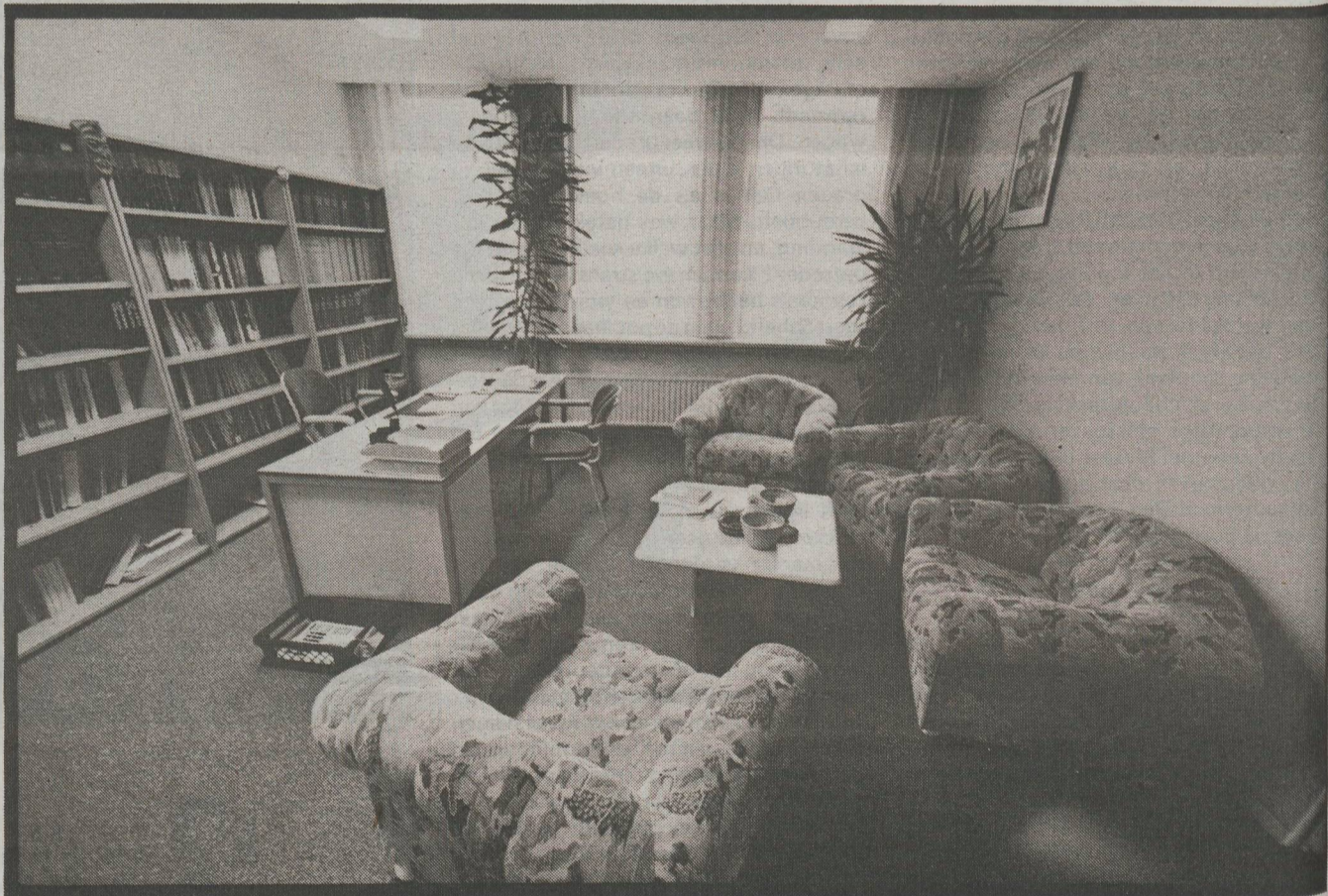

De geleerde kamer (11)

De bank. De bank van Tak. Of beter: vier potsterlijke fauteuils die de indruk van nonchalante vergaderzitter moeten wekken. Diep weggezakt brainstormen in Taks zetels moet vastgelopen juristenbreinen als lopende neuzen weer vloeibaar maken. Zoals een goede huitsvader dat betaamt, staat in het burgerlijk wetboek, zo ontvangt Tak zijn gasten en voorziet hen van spijs en drank. Wat hebben ze toch, de juristen, met hun pogingen gezellige huiskamers te trekken uit het staalgrijze en roodbeklede facultaire meubilair? Toen de gouverneur nog in de binnenstad woonde werden een aantal panden in de Lenculenstraat bij zijn paleis getrokken. Van buiten lijken het nog altijd gewone woonhuizen, statige gebouwen in de stijl van de Maaslandse renaissance. Maar komende vanuit de binnenkant van het voormalig-provinciale labyrint verraden de trapjes op en af de overgangen van het ene pand naar het andere. Prof. A. Tak bewoont ook zo'n huys en is daar uitermate tevreden mee. Geen jaloezie ten opzichte van zijn collega's in Randwyck: "Je moet juristen niet naar een campus slepen. Dat werkt niet", verklaart Tak. "Morgen moet ik naar Tilburg. Met weerzin, alleen al vanwege die gebouwen. Twente, VU, vreselijke oorden."

De Maastrichtse juristen zijn van het begin af aan verward geweest met majestueuze gebouwen in pittoreske oude stadsdelen. De pioniers begonnen in de Zwingelput, het voormalige klooster dat tegen de middeleeuwse stadswallen is aangebouwd. De bibliotheek was toen nog gevestigd in de zolder en keek uit op de enorme muren. Op warme zomerdagen vlogen de Assers en Pitlo's door de lucht, uit de kleine raampjes zo de stadsmuur op, het elektronische oog bij de uitgang omzeilend. Niet alleen de studenten die op die manier hun noodzakelijke bibliotheek vergaarden, maar ook Tak denkt met weemoed terug aan de Nieuwenhof: "Je liep daar gemakkelijker bij elkaar naar binnen. Ook bij collega's van andere vakgroepen. Het gebouw voldeed uitstekend aan de basissfilosofie van deze universiteit: disciplinedoorbrekend. Dat is nu voorbij. Job Cohen heeft nog gestreden voor het door elkaar mixen van de vakgroepen om vervolgens her en der uit het personeelsbestand te plukken en medewerkers naar willekeur over Nieuwenhof en Oud Gouvernement te verspreiden. Maar hij heeft het pleit verloren. Symbolisch voor een tendens terug naar de conservatieve disciplinaire organisatie van het juridisch onderwijs. Er wordt wat al te gemakkelijk afstand gedaan van oude idealen. Men beseft zich niet, dat als je bijvoorbeeld een voortgangstoets hebt afgeschaft, je hem niet zomaar weer terugkrijgt. Wat de huisvesting betreft zijn we alweer terug bij af: vakgroepsgewijs. Om elkaar tegen te komen zijn we afhankelijk van het dagelijkse loopje naar de Tribunal. Binnen dit gebouw communiceren we uitsluitend nog per telefoon."

"Het werk van een jurist bestaat - naast lezen - vooral uit het toetsen van zijn gedachten aan die van een collega", zo vat Tak de noodzaak tot communicatie samen. "Daarvoor is een bepaalde ambiance nodig. Als het gebouw zich daar niet meer voor leent, dan moet je zelf aan de slag." Tak ging naar

De kamer van professor A.Q.C. Tak met bankstel, niet van Piet Klerkx, maar van Van der Meulen (foto Nelis Tutkey)

Piet Klerkx ("Fout", zegt Tak, "Het was Van der Meulen.") en schafte vier felblauwe zitbakken aan en een kunststof salontafeltje. Over smaak valt meestal nog wel te twisten, zoniet over deze gedachten. In een poging tot eigentijds design wisselen helblauwe en hemelsblauwe lapjes elkaar af ter bekleding van een vierkant blok bekussend hout, waaruit een zitvlak is gebeeldhouwd. Het is 1978 en Koos en Mien moderniseren, zo iets.

Tak, gewend als hij is zijn meubilair te verdedigen, roemt de geweldige 'zit'. Daar ging het hem om. En dat de vier monstertjes niet passen bij de rest is te wijten aan de rest. Van de tweeduizend gulden die hoogleraren krijgen om van hun kamer een geleerde kamer te maken, met de ambiance vandien, bleef na het bezoek aan Piet Klerkx weinig over. Niet genoeg in ieder geval om de van faculteitswege verstrekte stalen boekenrekken, de strenge archiefkasten en de knalrood beklede bureaustoelen te vervangen in beter bij de zetels passend kantoormeubilair.

Het Tante Sidonia-interieur waarin Tak werkt wordt streng bewaakt door Eric de Noorman. Aan de muur hangt hij, als zeefdruk van H.G. Kresse. Kresse is Taks idool: "Een geweldige

striptekenaar. Maar hier is hij al op zijn retour. Dat zie je aan de veel te korte armpjes en de stramme houding. Er zit geen beweging meer in." Als hij een onbeperkt budget zou krijgen voor de inrichting? "Dan zou ik de 'Prijzen der Wraken' kopen. Ook van Kresse. Een grote veldslag, prachtig kunstwerk. En geen enkele anatomische fout."

Het huiskamergehalte van zijn hoogleraarskamer ("Het verschil tussen een hoogleraarskamer en die van een gewone medewerker is het ontbreken van een computer. Ik kan het me permitteren om een stapel volgeklebde papiertjes in te leveren, dan maakt de secretaresse er een boek van") hoeft - na de stoelen - niet verder omhoog, vindt Tak. Het TL-licht zal blijven branden en de geleerdheid blijft verpakt in het obligate grijze staal. Hij komt er om te werken en vindt zichzelf niet de aangewezen persoon om aan binnenhuysarchitectuur te doen. Dat doet zijn vrouw voor hem: "Afen toe komt mijn echtgenote en dan neemt ze een nieuw plantje mee. Of haalt het glasgordijn af en stopt het thuis in de wasmachine."

Wim Ortjens

8 Meer dan de helft keert niet terug bij de oude baas

Overspannen werknemers krijgen niet de juiste hulp

Het percentage Nederlandse werknemers dat overspannen wordt, is nog net zo laag als vijftig jaar geleden. Maar wie nu depressief wordt, slecht slaapt en veel piekert, geneest vaak veel moeilijker. Men blijft langer in de Ziektewet en meer dan de helft keert niet meer terug bij de oude baas. Oorzaak is de falende hulpverlening door de artsen en bedrijven, meent de medisch socioloog Kees Schröder. Hij promoveert vrijdag op het onderzoek 'Verzuim wegens overspanning'.

Ze piekeren, zijn humeurig, slapen slecht, voelen zich depressief, hebben vaak hoofdpijn en huilen bij het minste of geringste. En het werk wil al helemaal niet meer vlotten. Sommigen kunnen hun taken niet meer aan, anderen hebben er geen zin meer in. Jaarlijks verdwijnt ongeveer vijf procent van de Nederlandse beroepsbevolking met deze klachten in de Ziektewet. Ze zijn overspannen.

Uit "pure nieuwsgierigheid" onderzocht drs. Kees Schröder, verbonden aan de vakgroep medische sociologie, wat er gebeurt met de mensen die in overspannen toestand het werk verlaten. "Iemand die een been breekt gaat naar het ziekenhuis, wordt in het gips gezet en kan na een tijd weer aan de slag. Maar wat gebeurt er met mensen die overspannen raken? Je krijgt er nauwelijks vat op. Sommigen komen niet meer terug bij hun oude werkgever, anderen raken na verloop van tijd weer overspannen."

Sociale vuilnisbakken

Schröder interviewde 114 mensen die vier weken of langer thuis zaten vanwege 'psychische aandoeningen'. "Vrolijk werd je niet van de gesprekken met hen. Er werden iedere keer weer opnieuw sociale vuilnisbakken geleegd." Geen enkele beroepsgroep bleek immuun voor deze ziekte, die toch vooral geassocieerd wordt met onderwijzers, leraren en andere hoofdarbeiders. Ook de directeur, de produktiemedewerker en bijvoorbeeld de loketbeambte hebben er last van. Sommigen raakten over hun toeren omdat de stress op het werk al tijdens de school was. Anderen gaven er de brui aan nadat ze jarenlang getreiterd waren door collega's of bazen. "Het is hetzelfde als pesten en plagen op school. Er is er altijd één het pisaaltje." Schröder wijst op de man die het verwerken van asbest aankaarte bij zijn baas. Die wimpelde in eerste instantie de bezwaren weg, maar moest uiteindelijk bakzeil halen toen er een gerechtelijke instantie werd bijgehaald. De werknemer won de zaak, maar werd er daarna iedere keer weer voor gepakt.

Naast de groep waar de onvrede al langer sluimert en de klachten pas na een tijd zichtbaar worden, ontdekte de promovendus ook acute vormen van overspanning. Een echtscheiding, een ziekte, een overlijden, een post-natale depressie of een ontslag kunnen zo'n grote spanning bij mensen teweeg brengen, dat ze die niet kunnen verwerken en in de Ziektewet terecht komen.

Niet typisch Nederlands

In de ons omringende landen ligt het percentage overspannen werknemers lager, vertelt Schröder. Maar dat wil niet zeggen dat het hier om een typisch Nederlandse ziekte gaat. Naem nou onze oosterburen. Daar raken natuurlijk ook werknemers

overspannen, alleen stelt de Duitse arts vaak een andere diagnose. Veel psychische aandoeningen worden weggemoffeld onder de medische term 'vegetatieve dystonie'. In Duitsland geldt namelijk nog veel sterker dan in Nederland dat iemand die overspannen raakt als een kneus wordt gezien. Heb je griep, dan ben je gewoon ziek en degene die maanden uit de running is vanwege een hartaanval heeft gewoon hard gewerkt.

Ook de Belgen hebben minder zieken en arbeidsongeschikten. Raar is echter wel dat de gemiddelde leeftijd van het op het eerste gezicht minder gezonde Nederlanders hoger ligt dan die van de Belgen. Schröder: "Misschien dwingt de slechtere sociale zekerheid in België de werknemers tot langer doorwerken. Je hebt dan minder 'ziekvierders', maar wel meer werkende zieken. En een daling van de levensverwachting."

Oude baas

Het percentage werknemers dat overspannen naar huis gaat is al jaren stabiel. De duur van het ziekteverzuim is echter wel toegenomen. Gemiddeld blijven overspannen werknemers nu vijf maanden thuis. Een groot deel van deze verzuimdagen nemen de mensen die uiteindelijk in de WAO (wet op de arbeids-ongeschiktheidsverzekering) belanden voor hun rekening. Zij, een kwart van het totaal, ontvangen twaalf maanden een uitkering krachtens de ziektewet om vervolgens het werkend bestaan vaarwel te zeggen.

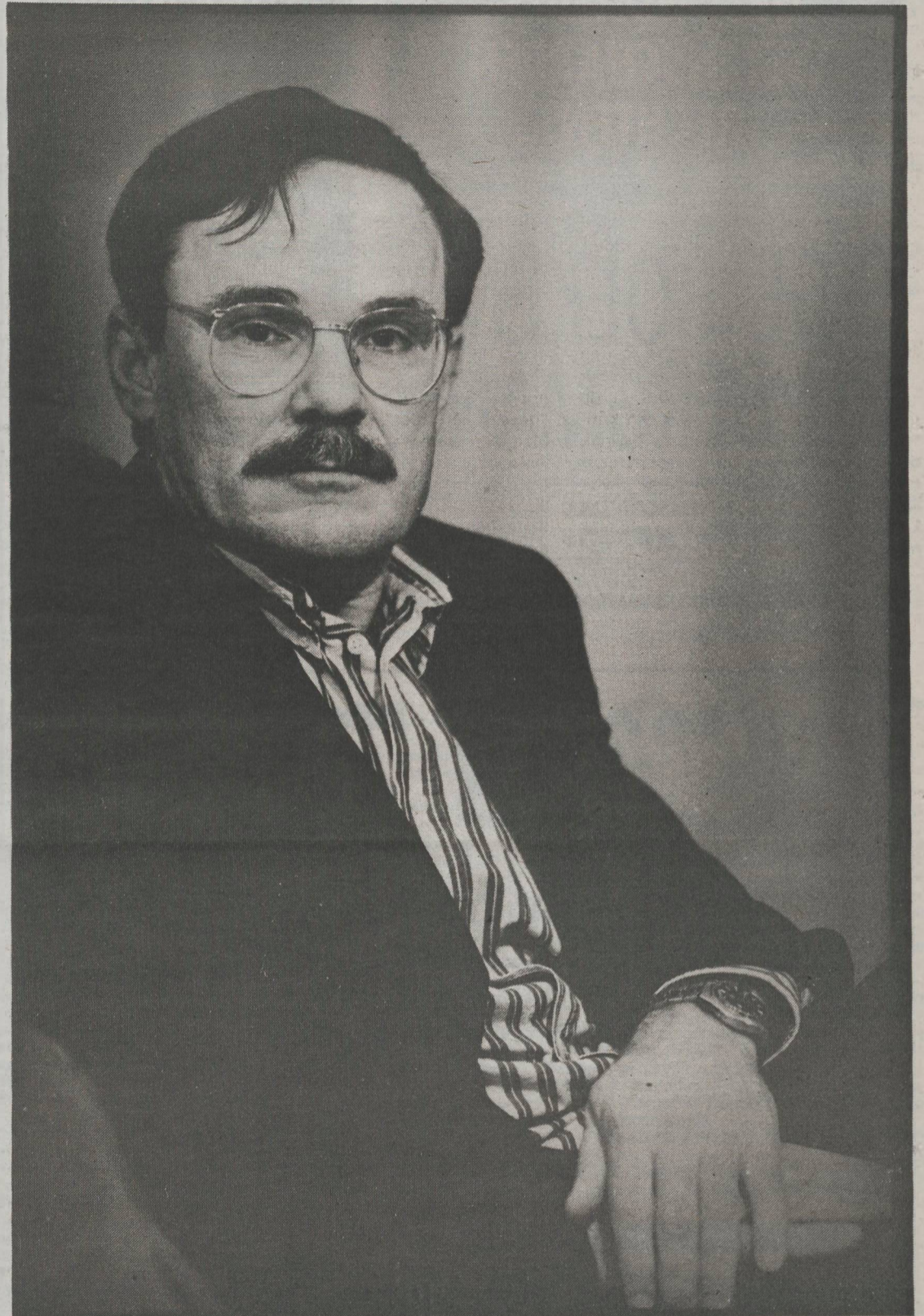
Van de 75 procent die uiteindelijk weer oprabbelt (al laat de ziekte langdurig zijn sporen na), keert lang niet iedereen terug naar zijn oude baan. Na een jaar werkt daar nog maar iets meer dan de helft van de mensen die genezen zijn verklaard. De rest heeft een andere baan gevonden of nam 'vrijwillig' ontslag om maar uit de WAO te blijven. Schröder: "Ziekteverzuim wegens overspanning kun je daarom zien als een voorportaal van vertrek bij het bedrijf." Simpelweg omdat de overspannen werknemer vaak aan zijn lot wordt overgelaten. Zowel door de diverse artsen, als door de werkgever.

No nonsense

Natuurlijk zijn er directeurs die met een bloemetje bij de mensen op bezoek gaan en vragen wat zij kunnen doen. Alleen zo'n klein gebaar kan er al voor zorgen dat de patiënt sneller geneest en zijn werk weer oppakt. Maar lang niet ieder bedrijf, groot of klein, neemt de klachten serieus. "Ze besteden er vaak weinig aandacht aan. Ze hoeven ook niet, gezien het ruime aanbod op de arbeidsmarkt. Bovendien zijn de verhoudingen sinds de jaren tachtig tussen werkgevers en werknemers harder geworden. Het sociaal management, dat veel rekening hield met de mensen, leeft niet meer. Dat heeft plaats gemaakt voor het no nonsense-denken."

In kleinere- of kleinschalig georganiseerde bedrijven, zoals bankfilialen, is het sowieso moeilijk om terug te keren. Zij hebben vaak geen ondernemingsraad, bedrijfsarts of personeelsafdeling die de belangen van de overspannen personeelsleden kunnen behartigen. "Wanneer een loketbediende bij een bank ruzie krijgt met de baas, is er meestal geen personeelswerker aanwezig die er tussen springt en kan bemiddelen. Hij zit ver weg op het hoofdkantoor. Daarnaast kun je in een bedrijf met maar een paar medewerkers niet iemand overplaatsen naar een andere afdeling en op die manier het probleem oplossen."

Over de huisartsen en verzekeringsartsen is de medisch socioloog ook verre van lovend. Zij laten patiënten regelmatig aan hun lot over. De verzekeringsarts treft hen

alleen een aantal malen op het spreekuur om hen daarna uit het oog te verliezen. Bij de huisarts is het al niet veel beter. Bijna 95 procent van de overspannen werknemers klopt eerst daar aan. Soms met psychische klachten die duidelijk met het werk te maken hebben, soms met lichamelijke klachten waarvan de oorzaak niet door de arts boven tafel wordt gehaald. De huisarts schrijft meestal rust en medicijnen voor, maar brengt de werksituatie niet of nauwelijks ter sprake. Ook tijdens volgende contacten (in totaal gemiddeld vijf) wordt er weinig over het werk gepraat en komen afspraken over werkhervatting zelden voor. Na een tijdje raakt hij het contact met zijn patiënt weer kwijt. Doorsturen naar het Algemeen Maatschappelijk Werk of het Riagg blijkt een zeldzaamheid. "De huisarts is van mening dat hij het allemaal zelf kan, maar daar heb ik zo mijn twijfels over", vertelt de promovendus. En een telefoontje naar het bedrijf of overleg met de verzekeringsarts is ook eerder uitzondering dan regel.

Een slechte zaak, vindt Schröder. Op die manier gebeurt er veel te weinig aan de problemen die tot overspanning hebben geleid. "Je moet die mensen niet laten

lopen. Daar worden ze niet beter van. Integendeel. Ze raken stuurloos omdat niet duidelijk is wat er gaat gebeuren." Schröder pleit daarom voor een 'case-manager' ("een soort zorgcoördinator") die aanhaakt bij de bedrijfsvereniging en verantwoordelijk wordt voor de overspannen werknemer. Vooral voor kleine bedrijven zonder eigen bedrijfsarts is dit belangrijk. De huisarts zou bijvoorbeeld die taak op zich kunnen nemen. Hij moet het probleem boven tafel proberen te krijgen, uitzoeken welke hulp nodig is en eventueel doorverwijzen. Verder moet hij de overspannen patiënt consequent terug laten komen op zijn spreekuur tot hij beter is. Daarnaast is het noodzakelijk dat de case-manager samenwerkt met de andere hulpverleners zoals de verzekeringsarts. Die laatste gaat, als het aan Schröder ligt, in de toekomst steeds meer de bedrijven in om te kijken wat er aan de hand is en onderhandelen over verbeteringen. "Want zolang de huisarts en de verzekeringsarts in hun eigen hok blijven, verandert er voor de zieke werknemer niks."

Kees Schröder:
"Ziekteverzuim wegens overspanning kun je zien als een voorportaal van vertrek bij het bedrijf."
(foto Nelis Tutkey)

Riki Janssen

**ECONOMIE
GENEESKUNDE
GEZONDHEIDS-
WETENSCHAPPEN
RECHTEN...**

**DE BOEKEN
BIJ BERGMANS**

**BOEKHANDEL
Bergmans**

NIEUWSTRAAT 9, 6211 CR MAASTRICHT, TEL.: 210925

GRATIS:
screentest + oogmeting

**STUDENTEN
KORTING**

Extended Wear zachte lenzen van
295,- voor O.V. jaarkaart prijs

225,-

per paar incl. gratis
lensvloeistof voor een half jaar
GRATIS SERVICE-PAS
Toptiek accepteert ook elke
geldige lensservice-
pas voor 1993 van leveran-
ciers uit andere steden voor
dezelfde of gunstiger
voorwaarden.

Markt 28
6211 CJ Maastricht
043 - 217065

Het Instituut voor Geneesmiddelen, Veiligheid en Gedrag zoekt

VRIJWILLIGERS

voor een onderzoek naar de effecten van een veel
gebruikt middel tegen:

HOOIKOORTS

op de **leerprestaties** van jonge volwassenen.

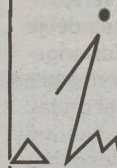
Om dat onderzoek te kunnen uitvoeren heeft het IGVG
de medewerking nodig van:

**84 volwassenen (m/v) van 16-25 jaar
met hooikoorts**

**28 volwassenen (m/v) van 16-25 jaar
zonder hooikoorts**

Beloning: f 200,-

Voor een compleet informatiepakket kunt u terecht bij:
drs. L.M.A. van Veggel van het Instituut voor
Geneesmiddelen, Veiligheid en Gedrag,
Beeldsnijdersdreef 85 Maastricht, tel: 043 - 474591.

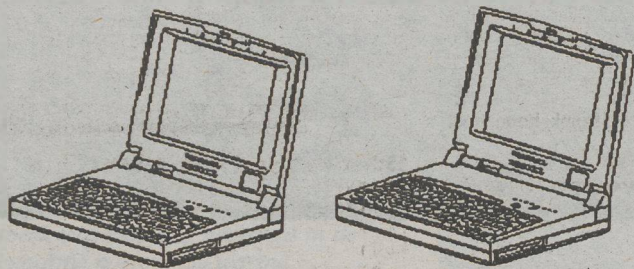

Instituut voor Geneesmiddelen, Veiligheid en Gedrag

f2.775 **INCL.
BTW**

Compaq Contura 3/20
386SL 20-Mhz, 2MB
40MB harddisk,
LCD VGA Edgelite

Ook verkrijgbaar zijn:

Compaq 3/20 Model 84/w fl. 3350 *
Compaq 3/25 Model 84/w fl. 3875 *

* inclusief Windows 3.1 & Trackball

Voor meer informatie kunt u terecht bij uw

PC SHOP

Looiersgracht 12-14 tel. 043 - 883563

Bij UNIPRINT kunt U o.a. terecht voor:

- Briefpapier en volgvellen
- Enveloppen en zakenkaartjes
- Alle RL-Huisstijl drukwerk
- Proefschriften
- Handelsdrukwerk
- Foldermateriaal en brochures
- Uitnodigingskaarten
- Posters op alle formaten
- Grote hoeveelheden kopieerwerk
- Textiel drukwerk
- Huwelijks- en geboortekaarten
- Rapporten en boeken
- Inaugurale redes
- Congres en symposia drukwerk
- Kleurcopiën A4 en A3 formaat
- Strooifolders en verenigingsdrukwerk

Uiteraard bedrukt in de door U
gewenste kleuren.

Universitaire drukkerij
Tongersestraat 53
6211 LM Maastricht
Tel. 043-883600/883747
Fax. 043-218125

Kopij voor het Bulletin inleveren bij onderstaande contactpersonen voor het gemelde tijdstip, in de week voorafgaand aan de publicatie. Met vragen of opmerkingen kunt u ook terecht.

FdAW (vakgr./comm./studiever.): R. Peters, Fac.Bur., Kapoenstraat 2, tel. 883487, voor woe. 12.00 uur.
FdEW (vakgr./comm./studiever.): B. Staveaux, Fac.Bur., Tonger- sestraat 53, tel. 883705, voor do. 12.00 uur.
FdG (vakgr./comm./studiever.): R.le Doux, Fac.Bur., niveau 3, kamernr. 3226, UNS 50, tel. 881448, voor woe. 12.00 uur.
FdGW (vakgr./comm./studiever.): A.Bastiaens, Bur.Onderwijs, UNS 50, niveau 1, kamernr. 1.249, tel. 881455, voor ma. 12.00 uur.
FdR (vakgr./comm./studiever.): A. Kessen, Bur.Onderwijs, Zwingelput 4, tel. 883004, voor woe. 13.30 uur.
Studenten(sport)ver./studentenpastoraten: N.Plompen, Stud.zaken, Lenculenstraat 26, tel. 883354, voor woe. 16.00 uur.
Instituten behorend bij een faculteit: bij bovengenoemde facultaire contactpersoon.
Uitsluitend berichten die niet onder een van bovenstaande categorieën vallen: PR & Voorlichting, Bouillonstraat 3, tel. 883081, voor vrij. 12.00 uur. Berichten over externe activiteiten worden alleen opgenomen als er plaats is.

UNIVERSITEIT ALGEMEEN

Promotie mw.dr.s. H.A.P. Wolfhagen
 Op 18 februari, om 16.00 uur, verdedigt mw.dr.s. H.A.P. Wolfhagen haar proefschrift 'Kwaliteit van klinisch onderwijs'. Promoties zijn prof.dr. G.G.M. Essed en prof.dr. H.G. Schmidt.
 Het thema van dit proefschrift is de ontwikkeling van een systeem voor kwaliteitszorg van het klinisch onderwijs, dat wil zeggen de praktische medische stages/co-assistentenschappen in ziekenhuizen. Ineke Wolfhagen werkt bij de vakgroep Onderwijsontwikkeling en Onderwijsresearch.

Promotie dr.s. C.A.P. Schröder
 Op 19 februari, om 14.00 uur, verdedigt dr.s. C.A.P. Schröder zijn proefschrift 'Op 19 februari, om 14.00 uur, verdedigt dr.s. C.A.P. Schröder zijn proefschrift 'Ziekteverzuim wegens overspanning'. Promotor is prof.dr. H. Philipsen. In zijn proefschrift gaat Kees Schröder in op de aard van overspanning, de hulpverlening aan overspannen werknemers, en de factoren die van invloed zijn op de verzuimduur van overspannen werknemers en de wijze waarop in hun geval de verzuimbeëindiging plaatsvindt. Kees Schröder werkt bij de vakgroep Medische Sociologie.

Promotie dr.s. B. Dankbaar
 Op 19 februari, om 16.00 uur, verdedigt dr.s. B. Dankbaar zijn proefschrift 'Economic crisis and institutional change'. Promotor is prof.dr. F. Prakke. In zijn proefschrift beschrijft dr. Dankbaar de crisis van het 'Fordisme'. Fordisme is het systeem van massaproductie, door middel van de lopende band, dat in de eerste decennia van deze eeuw door Henry Ford in zijn autobouwfabriek werd geïntroduceerd. Ben Dankbaar is programmaleider van het onderzoekprogramma 'technologie en arbeid', bij het MERIT.

Stipendium van het Ter Meulen Fonds
 Het Ter Meulen Fonds (TMF) wil medisch en biologisch onderzoek op het terrein van de kindergeneeskunde bevorderen. TMF doet dit ondermeer door het ter beschikking stellen van een beurs voor jonge artsen. De beurs wordt tweemaal per jaar toegekend: aanmelden voor 1 maart en 1 sept. Info: sevr. Commissie Geneeskunde, KNAW, tel. (020) 55 10 763 of 779.

Sluitingsdatum indienen subsidieverzoeken bij RL/SWOL-Universiteitsfonds.
 Voor het indienen van een subsidieverzoek aan het RL/SWOL-Universiteitsfonds geldt als eerstvolgende sluitingsdatum: 1 maart 1993. De tijd en volledig ingediende verzoeken zullen aan de orde komen in de bijeenkomst van de Commissie van Bestedingen op 28 januari 1993. Eerstvolgende sluitingsdatum is: 1 mei 1993.

Aanvraagformulieren kunnen worden verkregen bij Ina Engelen, Bureau Internationale Samenwerking, tel. 043 - 883211. De verzoeken kunnen worden gericht aan:
 RL/SWOL-Universiteitsfonds, t.a.v. Ina Engelen, BISISIS Postbus 61, 6200 MD MAASTRICHT

Lezingencyclus Ontwikkelingsproblematiek
 Ten tijde van het interfacultaire blok 'inleiding in de ontwikkelingsproblematiek' zullen 8 lezingen worden gegeven die voor alle belangstellenden vrij toegankelijk zijn. Plaats: Tongersestraat 53, kamer 0089p; tijd: Woensdagen, 14.00-16.00u. Het programma is als volgt:

3 mrt. Prof. dr. C. Flieterman (FdR, vakgroep Internationaal Recht) (onder voorbehoud)
 Democrativering en mensenrechten,
 10 mrt. Dr. L. de la Rive Box (European Center for Development Policy Management)
 Landbouw en milieu in Afrika
 17 mrt. Drs. H. Aarts (Dienst Instellingsstrategie en Internationale Samenwerking)
 Achtergronden van de verstedelijking in ontwikkelingslanden
 24 mrt. Dr. K. Jansen (Faculteit der Geneeskunde)
 Een wereld van verschil: Gezondheid en politiek in Rama, Nicaragua
 31 mrt. Dr. P. Hoebink (Derde Wereld Centrum, K.U. Nijmegen)
 De Nederlandse ontwikkelingshulp: geschiedenis, motieven en problemen
 Inlichtingen: Chris Leonards, vakgroep Geschiedenis FdAW, tel 883314

ABVA KABO
 W. Viek, vakbondsconsulent van de AbvaKabo, is op maandag en dinsdag bereikbaar in UNS50 k.5.155 (tel. 881250) in dringende gevallen kunt u ook bellen met H. Uffing tel. 299775 of met C. Frøberg tel. 881812 of met een mc-lid van uw faculteit of dienst. De volgende ledenvergadering is op 2 maart 1993.

ALMA-AGENDA

De wereld van het boek in de klassieke oudheid (Le monde des livres dans l'antiquité classique). Tentoonstelling over de ontwikkeling van het boek vanaf de papyrusrol tot perkamenten foliant. 01-03 t/m 31-03-1993, ma-vr 9:00-12:00 en 14:00-17:00 uur, Salle Marie Delcourt de la Bibliothèque de l'Université de Liège, Place Cockerill 1 ou Place du 20 Août 7, Luik.

Luikse markt voor Gynaecologie en Obstetrie. Specialistencongres o.a. over actuele ontwikkelingen m.b.t. de oncologie, hartbewaking tijdens de baring, I.V.F. en foetale pathologie. 04-03 t/m 06-03-1993, 9:00-17:00 uur, Palais des Congrès, Luik. Informatie: Prof. R. Lambotte, 09-3241256582.

Promoties en inauguratie- of afscheidsredes vinden plaats in de Aula, Tongersestraat 53. Informatie: Rectoraat, 883096/883210
 18-02 Promotie H.A.P. Wolfhagen, 16.00 uur
 19-02 Promotie C.A.P. Schröder, 14.00 uur
 19-02 Promotie B. Dankbaar, 16.00 uur
 22t/m23-02 Carnaval, RL gesloten
 03-03 lezing dr. A. Jansen, RL; Bulimia nervosa:

PERSENEEL

Vorig jaar zijn in het kader van de invoering van functioneringsgesprekken binnen de instelling, diverse voorlichtingsbijeenkomsten georganiseerd. Daar een aantal belangstellenden niet in de gelegenheid was tot het bijwonen van deze bijeenkomsten, is besloten om binnenkort een herhaling te doen plaatsvinden.
 Twee voorlichtingsbijeenkomsten betreffende functioneringsgesprekken zullen worden gehouden:
 * 23 maart van 9.00 u. - 12.30 u.
 * 8 april van 13.30 u. - 17.00 u.
 Beide bijeenkomsten worden gehouden in het hotel Novotel te Maastricht, Sibemaweg 10.
 Voor deze voorlichtingsbijeenkomsten kunt u zich aanmelden bij het secretariaat dienst P&O, tst. 3191.

VACATURE

Schriftelijke vacatures onder vermelding van vacaturenummer op brief en envelop binnen 10 dagen te richten aan de dienst P&O.
 Interne vacatures gelden uitsluitend voor medewerkers van de RL.

Interne vacature 026

Bij het Skillslab van de Faculteit der Geneeskunde bestaat een **tweetaal** vacatures voor

docent(e) Skillslab 1.0 fte

Taak: Het geven van vaardigheidsonderwijs aan medisch studenten. Het onderwijs betreft zowel fysisch diagnostische vaardigheden als ook anamnestische vaardigheden. De docent is tevens betrokken bij de ontwikkeling van onderwijs. Ook degenen die belangstelling hebben voor het verrichten van wetenschappelijk onderzoek op het gebied van medisch onderwijs kunnen reflecteren.
 Functie-eisen: Basisarts, huisarts, verpleeghuisarts die enthousiast is voor het geven van vaardigheidsonderwijs.
 Werktijdsfactor: in onderling overleg wordt de werktijdsfactor afgesproken; de minimumaanstelling is 0.4 fte.
 Salaris: Afhankelijk van ervaring en opleiding minimaal f 3.566,— bruto per maand (schaal 10) en maximaal f 6.858,— bruto per maand. Voor degene die reeds gepromoveerd is behoort een uitloop tot maximaal f 7.832,— bruto per maand tot de mogelijkheden. Genoemde bedragen zijn gebaseerd op een full time-aanstelling.
 Info: dhr. A. Scherpbier, tel. 881788.

Interne vacatures 027 t/m 031

De Faculteit der Rechtsgeleerdheid van de Rijksuniversiteit Limburg is op zoek naar **vijf afgestudeerde juristen** die als Assistent in Opleiding juridisch onderzoek verrichten.
 Ook de afgestudeerde HBO'ers met gelijkwaardige kwaliteiten, kunnen in aanmerking komen.
 Taken: Onder begeleiding van senior-docenten verricht u wetenschappelijk onderzoek, dat u binnen vier jaren afrondt met een proefschrift. Maximaal 20% van de werktijd besteedt u aan het geven van onderwijs aan eerste-fase studenten. U volgt zowel individueel als in groepsverband een opleiding tot wetenschappelijk onderzoeker.
 De vijf onderzoeksprojecten zijn achtereenvolgens:
1. Europese invloed op de nationale constitutionele positie van de rechter.
 Het onderzoek is er op gericht om de constitutionele rol van de rechter te analyseren, die terzake van de handhaving van het EG-recht aan verandering onderhevig is. Centraal staat daarbij de kwestie van de nieuwe rechtsmiddelen die in dat verband ten gevolge van jurisprudentie van het EG Hof van Justitie zijn en worden ontwikkeld.
 U bent gespecialiseerd in staatsrecht of Europees recht.
 Voor meer informatie kunt u bellen met: mr B. de Witte, hoogleraar Europees Recht tel. 043-883514, of mr A.W. Heringa, universitair hoofddocent Staats- en bestuursrecht, tel. 043-883107.
 Het vacaturenummer is 027.
2. Het specialiteitsbeginsel (een onderzoek naar de structuur van bestuursbevoegdheden).
 Het onderzoek is gericht op een rechtsvergelijkende analyse van het specialiteitsbeginsel zoals dat is uitgewerkt in wetgeving, jurisprudentie en literatuur. Het specialiteitsbeginsel behoort met het verwante legaliteitsbeginsel tot de hoekstenen van het staats- en bestuursrecht. Over de precieze betekenis bestaat veel onduidelijkheid. Van belang is een adequate operationalisering van het beginsel dat zowel recht doet aan een doelmatige taakuitoefening van de overheid als aan de rechtspositie van burgers.
 U bent gespecialiseerd in staats- en bestuursrecht.
 Voor meer informatie kunt u bellen met: prof. mr F.A.M. Stroink, hoogleraar Staats- en Bestuursrecht, tel. 043-883340.
 Het vacaturenummer is 028.
3. Strafrechtelijke aansprakelijkheid van ambtenaren voor milieuverontreiniging.
 Verdient het aanbeveling om ambtenaren van milieu-administraties, danwel deze besturen zelf, strafrechtelijk aansprakelijk te houden voor de milieuverontreiniging die door hun handelen/nalaten wordt geïnitieerd of bevorderd en zo ja, kan een dergelijke aansprakelijkheid de lege lata reeds worden gerealiseerd en zo niet, welke aanpassingen zijn terzake noodzakelijk?
 U bent strafrechtelijk jurist met rechtsvergelijkende belangstelling en grondkennis van de rechtseconomie.
 Voor meer informatie kunt u bellen met: prof. dr Michael G. Faure LL.M., wetenschappelijk directeur METRO, tel. 043-883028.
 Het vacaturenummer is 029.
4. West-europese invloeden op het Nederlandse privaatrecht in de periode 1940-1992.
 Het onderzoek richt zich op het verkrijgen van inzicht in de mate en wijze waarop de ontwikkeling van het Nederlandse privaatrecht is beïnvloed door andere Westeuropese rechtsstelsels en in hoeverre er dientengevolge sprake is van gemeenschappelijke kenmerken. In hoeverre is de ontwikkeling van het Nederlandse privaatrecht beïnvloed door opvattingen uit andere - met name het Franse, Belgische en Duitse - rechtsstelsels?
 U bent privaatrechtelijk jurist met rechtsvergelijkende belangstelling.
 Voor meer informatie kunt u bellen met: prof. mr G.E. van Maanen, hoogleraar Privaatrecht, tel. 043-887144.
 Het vacaturenummer is 030.
5. Het leerstuk der formele rechtskracht van besluiten en Algemene Wet Bestuursrecht.
 Dient de heersende leer der formele rechtskracht van beschikkingen tot heroverweging te leiden van de heersende theorie inzake publiekrechtelijke nulliteiten (of omgekeerd)? Kan de leer der formele rechtskracht ook worden betrokken op het ruimere besluitbegrip van de Algemene Wet Bestuursrecht,

zowel bij directe beroepen tegen algemene besluiten als bij indirecte? U bent gespecialiseerd in staats- en bestuursrecht.
 Voor meer informatie kunt u bellen met: prof. mr A.Q.C. Tak, hoogleraar Staats- en Bestuursrecht, tel. 043-883267
 Het vacaturenummer is 031.

Aanstelling
 U wordt aangesteld voor de duur van de opleiding. Het salaris is volgens rijksregeling en bedraagt f 1.962,- bruto per maand in het eerste jaar en loopt op tot f 3.499,- bruto per maand in het vierde jaar, bij voltijdse functievervulling. Eventueel kunt u de functie in deeltijd (80%) vervullen.
 Wij streven naar een aanstelling per september 1993.
 Omdat de Faculteit der Rechtsgeleerdheid streeft naar een evenwichtige personeelsopbouw, genieten bij gelijkwaardige bekwaamheid en geschiktheid vrouwen de voorkeur. Zij worden dan ook uitdrukkelijk uitgenodigd te solliciteren.
 Indien u interesse heeft in meerdere plaatsen vragen wij u per AIO-plaats een brief te schrijven.

Interne vacature 032

De projectgroep Rechten van de Mens (vakgroep Internationaal Recht) zoekt per 15 maart 1993 een

student-assistent (m/v), één dag per week, voor de duur van één jaar.

Vereist: Propedeuse Nederlands recht en belangstelling voor het betrokken onderzoeksterrein: Rechten van de Mens.
 Inlichtingen bij: mw.mr L. Lijnzaad, tel. 883228 en drs. F. Coomans, tel. 883395.

Interne vacature 033

Bij de vakgroep Humane Biologie is plaats voor een

laboratorium assistent(e) 0.5 fte

MLO klinische chemie of biochemie

De laboratorium assistent(e) zal ingezet worden bij een onderzoeksproject naar de relatie tussen voeding en zwangerschap. De werkzaamheden o.a. zullen bestaan uit het afdraaien van bloedmonsters; het scheiden van plasma en rode bloedcellen en het wassen van de rode bloedcellen. Bovendien zullen uit de verzamelde navelstrengen de arterie en vene vrijgeprepareerd moeten worden. Daarnaast zal assistentie verleend worden bij de monsteradministratie en analyse.
 Aanstelling geschiedt voorlopig voor 1 jaar. Verlenging is niet uitgesloten.
 Salaris: maximaal f 2.857,— bruto per maand (schaal 3) bij een full time aanstelling.
 Info: dr. A.C. van Houwelingen, tel. 881506/881742.

Interne vacature 034

Bij het Cardiovascular Research Institute Maastricht (CARIM) is vacant de functie van

assistent(e) in opleiding 1.0 fte

voor 4 jaar

CARIM maakt onderdeel uit van de Faculteit der Geneeskunde en is onlangs erkend als onderzoeksschool. Binnen dit instituut wordt onder meer onderzoek verricht naar de structurele aanpassingen van hart en vaatwand welke het gevolg zijn van een chronisch verhoogde bloeddruk. Als reactie op deze conditie zullen de hartspiercellen en gladde spiercellen in de vaatwand in eerste instantie hypertrofiëren. Indien onbehandeld kunnen deze adaptaties uiteindelijk aanleiding geven tot het ontstaan van pathofysiologische condities als "heart failure" en sterk gereduceerde compliance van de vaten. Het onderzoek richt zich met name op de moleculaire mechanismen welke ten grondslag liggen aan deze adaptaties en de mogelijkheden om deze processen farmacologisch te beïnvloeden. Dankzij relaties met farmaceutische bedrijven zijn wij in staat om een aantal potentieel interessante - in ontwikkeling zijnde - pharmaca te testen. Gezien de hoge mate van specificiteit van deze pharmaca zouden zij inzicht kunnen verschaffen in het moleculaire mechanisme dat verantwoordelijk is voor het ontstaan van (pathologische) aanpassingen van hart en vaatwand.
 Voor deze vacature gaat de voorkeur uit naar kandidaten met een vooropleiding in Geneeskunde. De aio zal gedetacheerd worden bij de vakgroep Fysiologie van de Faculteit der Geneeskunde.
 Salaris: in het eerste jaar f 1.962,— bruto per maand oplopend tot f 3.449,00 bruto per maand in het vierde jaar.
 Info: Dr. M. van Bilsen, tel. 881204/1200 of prof.dr. R.S. Reneman, tel. 881198/1200.

INTERNATIONALE SAMENWERKING

15th study tour of Japan ESSAY CONTEST

De Japanse ambassade kondigt het volgende essay contest aan:
 Approximately 50 people between ages of 18 and 32 from 12 EC countries will be selected from those who have submitted essays to travel to Japan at the invitation of the Ministry of Foreign Affairs of Japan. There they will study, at first hand, some of the many facets of contemporary Japan such as: politics, economy, industry, as well as Japanese society and culture. Those persons eligible in accordance with the rules and regulations as stipulated and who are interested in learning more about Japan and its people are cordially invited to participate in the contest.
 Rules: 1. Title: 'Tasks and future perspective of the relationship between Japan and Europe'. 2. Languages to be used: English, French, German, Italian or Spanish. 3. Length of essay: 2,000 - 3,000 words. 4. Essays written by more than one person or already published cannot be accepted. 5. participants must a. be nationals of an EC country; b. be between the ages of 18 and 32; c. never have visited Japan; d. have a good command of English language. 6. Postmark deadline for submitting essays: April 10, 1993
 Meer informatie: Ina Engelen, tel. 883211 (tussen 8.00-12.00 uur).

Zomercursussen Frans te Luik en Duits te Åken

Evenals voorgaande jaren vinden in het kader van de ALMA overeenkomst cursussen Frans en Duits plaats, bestemd voor studenten van de RL. Deze cursussen zullen worden gehouden van 12 t/m 23 juli. Meer informatie: Ina Engelen.

Openingstijden

Het spreekuur 'Studeren in het buitenland' voor studenten en medewerkers wordt gehouden op woensdag- en vrijdagochtend van 09.00 - 11.30 uur in de Studie-Infotheek van Studentenzaken, Oud-Gouvernement, ingang Lenculenstraat, kamernr. 0311.

LET OP: wegens omstandigheden vervalt het spreekuur op woensdag 24 februari 1993

STUDENT EN ZAKEN

Studentendecanaat

Inlooptspreekuur studentendecanen: di. en do. 14.00-16.00, wo. 17.00-19.00 u. Len.26, k. 0310B.
 Tel. spreekuur ma. t/m vr. 13.30-14.00 u. tel. 883354 (ook voor het maken van afspraken).

RL-AGENDA

ontstaan en behandeling, collegezaal azM nivo 4 om 16.30 uur, toegang gratis
 04-03 Promotie P.H.A.M. Frijs, 16.00 uur
 05-03 Inauguratie J.F.M. Smits, 16.00 uur

LET'S TALK MONEY

Geld, geldstromen en financiële besturing. Daar gaan we het over hebben in de Financial Management Course van Koninklijke PTT Nederland NV, van 17 t/m 19 mei, op ons landgoed Voorlinden in Wassenaar.

Deelname staat open voor academici met kennis van en affiniteit met het financieel-economische werkveld. U studeert in 1994 af. Daarnaast verwachten we van u een bovengemiddeld niveau en een ambitieuze en ondernemende instelling.

Graag laten wij u gedurende drie dagen zien hoe complex en tegelijkertijd boeiend de snel veranderende wereld van KPN is. Actuele vraagstukken, boeiende cases en uitdagende stellingen waar

u actief op inspeelt. U gooit hoge ogen in het managementgame dat we met u spelen. Kortom, u laat zien dat u partij bent voor de professionals van KPN. In samenspel met hen zorgt u voor een course van hoog niveau. Let's talk money. Drie dagen lang. In select gezelschap. Reis- en verblijfkosten zijn uiteraard voor onze rekening.

Een inschrijfformulier is verkrijgbaar bij de economische studieverenigingen of bij Koninklijke PIT Nederland NV, Concernstaf Management Development, Postbus 15000, 9700 CD Groningen.

De inschrijftermijn sluit op 31 maart 1993. De selectie van deelnemers zal plaatsvinden t/m 19 april 1993.

KPN Financial Management Course 1993

Stu
Voo
afsp
883

Ste
Ope
151

Cent
Coll
Bij
u ee
afha
uiter

Adm
Stud
te gr
Ope

Info

Voc
Stud
ontv
opha
Ope
09.0

Stu
Wij
stud
teru

R.K.
Iede
voor
socie

Wer
De w
Iede
Gou

Age
Elke
17-2
21 fr
21 fr
Voor
Tel. 1

Age
23 fr
25 fr
2 mr

DDP
VOO
audi
16.0
binn

Age
18 fe
Lewi
3 mr
(zjst)
Oppi

Age
Elke
Do 1
Cyrill
Do 4

Age
Elke
Men
te be
besti

Age
Do. 2
Vertr
Piaat
meer
badn
Elke
(tel. ;
Bosch

Inte
Integ
97. 1
insch

MST
Wil j
Schri
voor
13.31

Age
Carn
de Tz
Do. 1
Ma.
Hum
Di. 2
Euro
Wo.
20.0
Do. 4
s.v.p.

Geer
in de
carn
geslo

Studentenpsycholoog

Voor een gesprek met de studentenpsycholoog Ruud van den Berg, kun je een afspraak maken via het secretariaat Studentenzaken, Len.26, kamer 0310B, 883354.

Steunpunt Studiefinanciering

Openingstijden: ma. t/m vr. 09.00-12.00 u. en 14.00-16.00 u., tel. 06-3212151, Len.26.

Centrale Studentenadministratie

Collegekaarten/bewijzen van inschrijving
Bij verlies/diefstal van uw collegekaart en/of uw bewijs van inschrijving kunt u een nieuwe collegekaart of een bewijs van inschrijving laten maken cq. afhalen op **woensdagmiddag tussen 14.00 u en 16.00 uur**. U dient dit uiterlijk 's maandags d.m.v. een formulier aan te vragen en te betalen.

Adreswijzigingen

Studenten dienen zo spoedig mogelijk hun adreswijzigingen schriftelijk door te geven aan de Centrale Studentenadministratie.

Openingstijden: **ma. t/m do. 14.00 uur - 16.00 uur**
vrijdag 10.00 uur - 12.00 uur

Infotheek voor Studie en Beroep.

'Voor een bewuste keuze, kun je niet om ons heen!' **Intermediair jaarboek:** Studenten die van de uitgever Intermediair Jaarboek een kaart hebben ontvangen, kunnen op vertoon van deze kaart in de infotheek het boek ophalen tijdens de openingsuren.

Openingstijden: ma. di. en do. 14.00-16.30 u en wo. 16.00-19.00 u en vr. 09.00-12.00 u, Len.26, kamer. 0311, Tel. 883351.

Studentenvakbond NSEM

Wij zijn er voor de student! Dus heb je vragen over of problemen met studiefinanciering, onderwijszaken, milieuzaken e.d.: bel: 883142. Wij bellen terug.

R.K. Studentenpastoraat

Iedere do. om 19.30 u. en zo. om 10.30 u. is er een viering van de H.Mis, voorgedaan door de R.K. studentenpastor dhr. F.Peró. Adres: Boschstraat 97, sociëteit "In de Fortuyn". Na afloop is er koffie.

Werkgroep Inkom

De werkgroep Inkom is er weer! Voor vragen, opmerkingen en ideeën zijn wij iedere werkdag tussen 13.00-14.00 u. bereikbaar op K.2304a in het Oud Gouvernement of tel. 883393.

Agenda AEGEE Maastricht

Elke dinsdag borrel om 22.00 in de Metamorfoos
17-20 febr. Crime in Europe; Nijmegen.
21 febr. Carnaval met AEGEE.
21 febr. Erasmus city hopping day.
Voor meer informatie zie de congresmap.
Tel. 043-883071, ma t/m vr. 11.30-12.30 uur.

Agenda Sigma

23 febr. carnaval vieren met Sigma
25 febr. aandeelhoudersvergadering van CSM
2 mrt. alg. ledenvergadering

DOPE

VOOR HET BELANG DE STUDENT Heb je problemen met onderwijszaken, het auditorenfonds of de universitaire politiek? Bel ons even op maandag 15.00-16.00 uur en donderdag 1.00-12.00 uur, tel. 043-883263 of loop eens binnen op kamer 0.203, Oud Gouvernement. Wij zijn er voor jou!

Agenda ICHTHUS Maastricht

18 febr. Film "The lion, the witch and the wardrobe" naar het boek van C.S. Lewis. Om 19.30 u. Plaats: Randwijck, blauwe collegezaal. Toegang f 2,50.
3 mrt. MENSA: om 18.00 u. in het Augustinessenklooster, Verwerhoek 46 (zijstraat Lenculenstr.).
Opgave bij Nienke voor 2 mrt. 18.00 u.(260312).

Agenda SIB-Maastricht

Elke donderdag ledenborrel in van Sloun, 21.00 uur!
Do 18 feb: Concertbezoek Oost-Europese klassieke muziek. Voor info bel Cyrille (043-638223).
Do 4 mrt: Lustrum-info borrel, van Sloun, om 21.00 u.

Agenda Saurus

Elke ma.: conditietraining Randwijck, 18.30-19.30 & 19.30-20.30 u. Elke di.: Mensa op Sociëteit 18.30 u. Inschrijven bij Sociëteit of bij Axel. Galakaarten te bestellen bij Axel (214003) of Menno (214003). Elke do. spreekhalftuurtje bestuur 19.00-19.30 u.

Agenda R.K.S.V. Servatius

Do. 25 febr. Sportactiviteit met o.a.: volleybal, basketbal, badminton, turnen. vertrek: verenigingspand 'In de Fortuyn' om 20.00 u., einde om 22.00 u. Plaats: sporthal St. Servatiuschool te Scharn. Kosten: f12,-/aant. pers. (niet meer dan f4,- p.p.). Benodigheden: sportkleding, douchespullen, fiets, badmintonracket.
Elke wo.avond is er mensa om 18.30 u. Inschrijving tot 12.00 u. wo.middag (tel. 211126). Kosten: f5,- leden, f6,50 voor introducties. R.K.S.V. Servatius, Boschstraat 97, 6211 AW, Maastricht, tel.211126

Integrand

Integrand is gehuisvest in de Abtstraat 4 6211 LS Maastricht, tel. 043-883355/97. Dagelijks open van 09.00-12.30 u. en van 13.30-17.00 u. Kom je inschrijven voor werkopdrachten op academisch niveau.

MST

Wil je meer uit je studie bedrijfseconomie halen dan theoretische kennis? Schrijf je dan nu in bij MST voor een interessante werkopdracht. Kom langs voor meer informatie op ons kantoor in de Abtstraat 4 van ma. t/m vr. van 13.30 tot 16.30. Tel: 883927

Agenda Tafelstraat 13

Carnavalsvakantie: Van 19-28 febr. is de Tafelstraat gesloten voor activiteiten.
Do. 18 feb. 20.00 u. De Achterkant v.h. Gelijk. Videoprogr. Dit keer: Onderwijs
Ma. 1 mrt. 18.00 u. Koorrepetitie, 20.00 u. Toneelrepetitie, 20.00 u. Groep Humanisme, 20.00 u. Groep Verhalen.
Di. 2 mrt. 20.00 u. Social & Cultural Evening, Studenten uit Oost en West Europa, met alle verschillen. Hoezo eenheid?
Wo. 3 mrt. 18.00 u. Yoga A, 20.00 u. Spiritualiteit,
20.00 u. Levensvragen, 20.00 u. Girard's Zondebok
Do. 4 mrt. 18.00 u. Tafelen. Samen koken en eten; opgeven voor 16.00 uur, s.v.p., 20.00 u. Aanschuiven na tafelen, Filosofie met Video: Martin Buber

LV&S

Geen lessen

In de week van ma. 22 t/m vr. 26 febr. worden geen lessen gegeven ivm carnaval. Tijdens deze periode zijn de balie en het secretariaat van buro LV&S gesloten.

Indoorsportweek - spookvolleybaltoernooi

In het kader van de Indoorsportweek van 15 t/m 18 mrt. organiseert LV&S op wo. 17 mrt. het spookvolleytoernooi olv B. Hendrickx in sporthal Randwijck. Tijd: + 19.00-24.00 u. Deelname door max. 30 teams. Elk team: min. 2 dames/ 2 heren. Kosten: f 30,- per team van max. 10 personen. Niet-sportkaarthouders betalen f 5,- p.p. extra. Opgeven voor 5 mrt. Tijdens de indoorsportweek de volgende takken van sport: watertienkamp, badminton, (spook)volleybal, schermen, squash, bridge en tennis indoor (enkel). Nieuw dit jaar: de roei-ergometer- en de hometrainer kampioenschappen. Verdere info volgt.

Jongleren

Wo. 17 mrt. start ism LV&S een kennismakingscursus jongleren olv Miro Peters. Cursusduur: 8 lessen van 1,5 uur. Tijd: 18.30-20.00 u. Plaats: sporthal Randwijck. Maximaal aantal deelnemers: 12, minimaal 6. Kosten: f 25,- sportkaart verplicht. Opgeven voor 15 mrt. bij LV&S. Informatie- en demonstratie-avond: wo. 10 mrt. aanvang 18.30 u. sporthal Randwijck.

Nachtzaalvoetbaltoernooi

Wo. 10 mrt. wordt ism LV&S door OMH Cerberus een nachtzaalvoetbaltoernooi georganiseerd. Max. aantal teams: 16. Een team: max. 8, min. 6 spelers. Plaats: sporthal Randwijck. Tijd: 23.00 u. aanwezig zijn. Kosten: f 12,50 sportkaarthouders en f 17,50 anderen (incl. ontbijt). Inschrijven voor 5 mrt. bij LV&S.

Tennis outdoor cursussen

Ma. 5 & do. 8 apr. starten 6 cursussen tennis outdoor voor beginners en gevorderden olv B. Hendrickx. Plaats: tennisbanen LTV Heugem, Gronsvelderweg. Cursusduur: 8 lessen van 1 uur. Tijden: ma. 17.00-20.00 u. en do. 9.00-12.00 u. ieder uur speelt een ander nivo. Kosten: f 40,- sportkaarthouders en f 30,- Stennisleden. Inschrijven met Sportkaart bij LV&S. Mededeling LUSS

Wil je iets weten over studentensport, nationale toernooien (bv. 't Hallmen), sportverenigingen enz., kom dan naar de LUSS: Lenculenstr. 26, kamer 3.303A. Dagelijks info-uur van 12.30-13.30 u.

Agenda Les Chevaliers

Elke do. lessen (info Annemarie 616766). 28 febr.: voltige-les 13.00-14.00 u. 3 mrt.: borrel in de Tribunal 21.00 u. iedereen is welkom. 27/28 mrt.: Western-weekend (info May May 254931).

STUDIUM GENERALE

Creativiteit

In een cyclus van 5 lezingen met als titel 'The act of creation' aandacht aan creativiteit in kunst en wetenschap. Creativiteit speelt een belangrijke rol in vernieuwing en ontwikkeling en kan nieuwe perspectieven bieden voor de oplossing van mondiale problemen.

De psychologie van de creativiteit

Do. 4 mrt, 20.00 u., Aula, toegang: gratis.
Lezing door mw. dr. A. van Meel-Jansen (gezondheids- en persoonlijkheidspsychologie, R.U. Leiden), waarbij het verschijnsel creativiteit in kaart gebracht wordt. Daarbij wordt ingegaan op de volgende vragen. Hoe wordt creativiteit gedefinieerd? Welke fasen zijn te onderscheiden in het proces dat vooraf gaat aan het creatieve moment (het Eureka of de Aha-Erlebnis)? Welke factoren hebben hierop een invloed? Welke eigenschappen kenmerken de creatieve persoon?
Cursus creatief denken

N.a.v. de lezingencyclus is het SG van plan een cursus creatief denken te organiseren. Binnen het denken in vaste patronen kan een bepaalde visie het oplossen van een probleem blokkeren. D.m.v. creatief denken, kun je je hiervan los maken en je probleemoplossend vermogen vergroten. Je leert alternatieven te bedenken en nieuwe denkbeelden of combinaties te ontwikkelen. Heb je belangstelling, bel: 883541 (9.00-17.00 u.).

JAZZ

Cursus geïmproviseerde muziek

Eind maart wil het SG i.s.m. SLIM een cursus geïmproviseerde muziek starten (10 sessies van 3 u.). Speel je een instrument en heb je belangstelling, bel voor meer info: 883541 (van 9.00-17.00 u.).

WETENSCHAPSWINKEL

De Wetenschapswinkel biedt studenten de gelegenheid hun onderwijsinspanningen te combineren met maatschappelijke dienstverlening. Bovendien doet men ervaring op met klantgericht werken. Geboden wordt verder o.a.: kantoofaciliteiten en publiciteit voor het eindrapport. Bij de Wetenschapswinkel staan vele onderzoeksvragen open. De onderzoeken kunnen als onderwijsverplichting gelden: jaarwerkstuk, opstel, paper, (eind)scriptie. Begeleiding vanuit de faculteiten is toegezegd. Meer info: Wet.winkel, Looiersgracht 14, tel:883120/ 883529.

ECONOMIE

Aanvraag propaedeuse-beschikking Cohort 1991/92.

Studenten die als gevolg van de definitieve uitslagen van toetsperiode 2 (toetsen afgenomen in de periode 11 t/m 15 januari 1993) voldaan hebben aan alle exameneisen van de Propaedeuse Economie of alsnog in aanmerking komen voor voorwaardelijke toelating tot het basisdoctoraal kunnen een verzoek tot herziening propaedeuse-beschikking indienen bij de Vaste Commissie voor de Examens. Aanvraagformulieren (geel) zijn te verkrijgen bij de Onderwijsbalie tijdens normale openingstijden. Ingevlude formulieren kunnen worden afgegeven bij de Onderwijsbalie of worden gedeponneerd in de brievenbus van de Vaste Commissie voor de Examens (bij kamer 3.048 A).

EFM

De commissie buitenland van EFM-Mercurius organiseert in 1993 het studieproject Indonesie. Het project heeft als onderzoeksvraag meegekregen: Wat maakt ondernemen in Indonesie succesvol?

Deze vraag zal beantwoord gaan worden vanuit de vakgebieden marketing, financiering en berichtgeving. Waar nodig zal een en ander in een algemeen economisch kader geplaatst worden en zullen juridische (on-)mogelijkheden bestudeerd worden.

Het project bestaat uit een literatuurstudie van twee maanden, een praktijkonderzoek van twee maanden in Nederland en een studiereis naar Indonesie in november 1993. Ter afsluiting van het project wordt er een symposium georganiseerd.

Voor informatie zijn wij bereikbaar elke dinsdag van 10.00-12.00 uur en elke donderdag van 14.00-16.00 uur op telefoonnummer 043-883779.

AGENDA EFM

4 maart, Alfa organiseert excursie naar de Amerikaanse ambassade in Den Haag.
9 maart, Marketing Associatie (MMA) presenteert overzicht bekroonde commercials met Sawa Reel.
11 maart, Alfa organiseert lezing in het kader van blok 1.3. 'Excentrieke lastendruk verplettert het Nederlandse beroeps- en bedrijfsleven', door dhr. Horiga.
16 maart, Marketing Associatie (MMA) organiseert excursie naar de B.V. Gulpener Bierbrouwerij.
17 maart, Imperator organiseert excursie naar Mercedes
In de maand maart organiseert Mercurius een avondje met Miep Brons, recent in het programma van Gert Berg en bekend van haar pornovideoketen. Daarnaast is er in maart een lezing van ABN/Amro over de gevolgen van de

fusie. Exacte data zijn helaas nog niet bekend.

11-16 april, Mercurius organiseert studiereis naar Barcelona.
24-29 april, Alfa organiseert zesdaagse studiereis naar Budapest.
28 april, Imperator organiseert seminar 'Dragon Power; opportunities and threats of South-East Asia'.
8-12 mei, Imperator organiseert studiereis naar Berlijn.
Kantooruren Imperator: woensdagen van 10.00 - 12.00 uur in k.0083.
Kantooruren Mercurius: dinsdagen van 10.00 - 12.00 uur en donderdagen van 14.00 - 16.00 uur in k.0081, tel. 043-883779.
Kantooruren Marketing Associatie (MMA): dinsdagen en donderdagen van 12.00 - 13.00 uur, k. 0081, tel. 043-883779.

STEP in-house dagen

In de periode van 7 april tot 15 mei organiseert STEP in-house dagen met de onderwerpen accountancy, commercie en financiële dienstverlening. Deze dagen geven je de gelegenheid om op informele manier in contact te treden met managers van toonaangevende bedrijven. Informatiebrochure bij faculteitsvereniging/studieadviseur of bel STEP: 020-5484934.

RECHTSGELEERDHEID

Balietijden Bureau Onderwijs

Maandag t/m vrijdag van 10.15-11.15 uur en van 14.15-15.15 uur. Op maandagavond is de balie ook geopend van 20.00-21.00 uur.

Balie Bureau Onderwijs gesloten

In de week van Carnaval is Bureau Onderwijs en dus ook de onderwijsbalie gesloten.

Aanmelden blok 4 dagopleiding

Vanaf 1 februari 1993 zijn de aanmeldingsformulieren voor blok 4 verkrijgbaar aan de balie. Inschrijving uiterlijk voor 1 maart 1993.

Verkrijgbaar aan de onderwijsbalie

- Vanaf maandag 18.01.1993 is het onderwijsmateriaal van blok 3 dagopleiding Nederlands en Fiscaal recht verkrijgbaar aan de onderwijsbalie.
- z'Vanaf 12.02.1993 zijn de opsteltitels van de avondopleiding jaar 4, 5 en 6 verkrijgbaar. Inlevdatum 23.04.1993.
- Vanaf maandag 01.03.1993 is het onderwijsmateriaal van blok 3 avondopleiding Nederlands recht verkrijgbaar aan de onderwijsbalie.

Colleges en lezingen

Colleges Sociale wetenschappen: iedere woensdag 09.30-11.30 uur Collegezaal Nieuwenhof, te beginnen 3 februari.
01.03: College Internationaal belastingrecht 18.00-19.30 uur Statenzaal Oud Gouvernement.
03.03: College Rechtshandeling 13.30-15.30 uur Collegezaal Jezuitenklooster.
03.03: College Criminaliteit 15.45-16.45 uur Collegezaal Jezuitenklooster.
08.03: College Internationaal belastingrecht 18.00-19.30 uur Statenzaal Oud Gouvernement.
10.03: College Belastingrecht voor ondernemingen 09.00-11.00 uur Statenzaal. "Het staken van een onderneming II" door A. Thomassen.
10.03: College Criminaliteit 15.45-16.45 uur Collegezaal Jezuitenklooster.
15.03: College Internationaal belastingrecht 18.00-19.30 uur Statenzaal Oud Gouvernement.
17.03: College Rechtshandeling 13.30-15.30 Collegezaal Jezuitenklooster.
17.03: College Criminaliteit 15.45-16.45 uur Collegezaal Jezuitenklooster.

Fietsers opgelet!

I.v.m. klachten van overlast voor de omwonenden heeft de faculteit een vriendelijk doch dringend verzoek de fietsen niet meer aan de voorkant van de Nieuwenhof te plaatsen. Op de parkeerplaats van de Nieuwenhof is meer dan genoeg plaats om de fietsen te stallen. Bij voorbaat dank voor de medewerking.

Rokers opgelet!

In de koffiekelder van het Oud Gouvernement geldt een absoluut rookverbod.

Bericht van Bureau Stages

De stagecoördinator is alleen te spreken tijdens de spreekuren op maandag en woensdag van 12.30-13.30 uur of volgens telefonische afspraak, telefoonnummer 043-883274.

Informatie over stages

Studenten nederlands recht die in het studiejaar 1993-1994 een stage willen volgen worden uitgenodigd voor de voorlichtingsbijeenkomst op woensdag 24 maart a.s. Collegezaal Nieuwenhof van 13.00-15.00 uur. Voor studenten fiscaal recht volgt nader bericht.
Degenen die verhinderd zijn kunnen op het stagebureau inschrijfformulieren komen ophalen tijdens de spreekuren (maandag en woensdagmiddag van 12.30-13.30 uur), vanaf 22 maart.

Randstad Uitzendbureau stelt de Randstad Scriptieprijs beschikbaar

Randstad Uitzendbureau stelt in het studiejaar '92/'93 de Randstad Scriptieprijs beschikbaar. Deze prijs is bestemd voor een student aan een Nederlandse universiteit die de beste scriptie schrijft over kwaliteit in dienstverlening. Voor de auteur van de winnende scriptie is een prijs ter waarde van fl. 20.000,- beschikbaar; voor genomineerden is fl. 5.000,- gereserveerd. Met deze scriptieprijs hoopt Randstad te stimuleren dat in de wetenschap meer aandacht wordt besteed aan de verschillende aspecten van kwaliteit in dienstverlening. Extra aanleiding voor het ter beschikking stellen van de prijs is de aanstaande ISO-certificering van Randstad Uitzendbureau in 1993. Voor verdere informatie zijn er brochures verkrijgbaar aan de onderwijsbalie.

Sollicitatietraining april 1993

Studenten die op dit moment in het laatste jaar van hun studie zitten en plannen binnen een jaar af te studeren, zullen op korte termijn te maken krijgen met het schrijven van sollicitatiebrieven en het voeren van sollicitatiegesprekken. Deze beide activiteiten vragen om vaardigheden waaraan in het reguliere onderwijs geen specifieke aandacht wordt besteed. Toch vindt de faculteit het van belang dat studenten goed voorbereid aan hun sollicitaties beginnen. Jaarlijks wordt dan ook in de begroting een bedrag opgenomen waarmee het studenten mogelijk gemaakt wordt tegen een geringe vergoeding deel te nemen aan een sollicitatietraining. Ook dit studiejaar wordt deze training aangeboden en wel in de week van 13 t/m 16 april 1993.

Voor uitgebreidere informatie zie de informatieborden aan de onderwijsbalie. Indien u deel wilt nemen aan deze cursus kunt u zich tot uiterlijk 26 februari 1993 aanmelden bij M.L. Satijn, secretaresse van het Bureau Onderwijs, kamer 1018 in de Nieuwenhof. De verschuldigde eigen bijdrage van fl. 50,- dient u tegelijk met uw inschrijving te voldoen. In eerste instantie zijn 36 plaatsen beschikbaar. Indien er meer aanmeldingen zijn, zal bezien worden of nog een extra groep kan worden gevormd. Plaatsing geschiedt op volgorde van inschrijving (incl. betaling).
Inschrijfformulieren zijn tijdens balie-uren verkrijgbaar bij de onderwijsbalie.

Agenda Juridische Faculteitsvereniging Ouranos

3 maart: Bezoek aan de grotten en rondleiding bierbrouwerij "De Leeuw" te Valkenburg.
12-18 april: Meerdaagse excursie naar Boedapest.
12 mei: Rondleiding bij de Limburger.
Voor inschrijving: let op de posters!
(17 en 31 maart: WP-cursus onder voorbehoud)

Odile Grégoire schreef haar biografie in textiel:

“Een carnavalskostuum, dat is hoereren met je gevoelens”

Terwijl we door de foto-albums bladeren vertelt Grégoire over haar vorige leven, een leven achter de tap: “Mijn man had een café, ‘De Pieter’. Dus werd ik kasteleinsvrouw. Ik had een diploma van de kunstacademie en wilde meer dan bier tappen. Het ontwerpen en maken van een carnavalskostuums was voor mij ieder jaar weer de creatieve ontlading die ik zocht. Mijn hele ziel en zaligheid legde ik daarin.” Aan de hand van foto's van de kostuums van de afgelopen vijftien jaar legt Odile Grégoire uit hoe haar gemoedstoestand op dat moment was: “Hier, in '79, was ik erg depressief. De carnavalskostuums waren ondertussen ontaard in schoonheid, maar ik ging weer terug naar de kippootjes, de doodskoppen en de skeletjes. Iedereen liep verpakt in een suikerlaag, maar omdat ik die niet voelde kon ik er niet aan meedoen. Ik ging in zoverre met de mode mee, dat ik de morbide voorstellingen wel in rose uitvoerde. Het contrast tussen het lieflijke en de dood, dat hield mij toen erg bezig. Een aantal jaren later had ik weer zo'n rotjaar achter de rug. Ik wilde niet oud worden en zocht naar manieren om dat toch op een mooie manier te doen. Ik dacht in die tijd vaak aan zelfmoord.” Grégoire wijst op een imposante roodglimmende gestalte, die dankzij enorme plateauezolen boven de meute uitstijgt. Buitenproportionale schouderkappen en opgezette kraag, een wit geschminkt Faustachtig hoofd, waaruit een klein poppetje komt gekropen. “Athene, die wordt geboren uit het hoofd van Zeus”, verklaart Grégoire. “Leven en dood verenigt in één figuur. En die marionette, die ik in mijn hand hou, dat ben ikzelf. Ik voelde me toen een speelbal van het leven.” Over het *holadiejegevoel* zegt ze: “Dat heb ik nooit in carnaval gezocht. Geen handjes in de lucht en polonaise, maar een bepaalde emotionele toestand. Een toestand waarbij je helemaal los komt van de

grond. Je laat je meeslepen door emoties, tot duizelingwekkende hoogten en juichstemmingen. Je wordt verliefd op iedereen die dat echte carnavalsgevoel ook heeft. Ook op je buurvrouw. En vervolgens word je weer neergekwakt in een diep zwart gat. Vooral als carnaval is afgelopen vraag je je af of er nog leven mogelijk is. Drank en kostuum zijn essentiële hulpmiddelen bij het bereiken van die toestand van grote euforie. Het helpt je diegene te worden, die op dat moment het beste bij je past.” Opera is hetzelfde als carnaval, beweert Grégoire. Het maakt in haar hetzelfde los, en sinds ze bij de opera werkt is de behoefte om carnavalskostuums te maken afgenomen. “Maar dat is niet de enige reden”, zegt Grégoire: “Mijn pakken werden ieder jaar perfecter. Perfect in die zin, dat ik steeds beter leerde om mijn emoties te laten zien in het kostuum. Die vaardigheid heeft me geweldig geholpen in mijn vak, maar voor mijzelf ging het te ver. Ik stond drie dagen lang te hoereren met mijn gevoelens.” Het ultieme carnaval, wat schoonheid betreft, is voor haar Venetië. Dat wilde ze nog één keer zien voordat ze zou stoppen met carnaval. “Het feest stelde niks voor. Eén grote show. Maar voor mijn werk hebben de kostuums mij ongelooflijk geïnspireerd.” De pakken die voortkwamen uit de Venetiëreis werden nooit gedragen. Ze waren bedoeld voor de optocht, en die ging niet door vanwege de Golfoorlog. Nu staan ze geëxposeerd in het gebouw van Opera Zuid aan de Luccasingel. Wat gaat Grégoire de volgende week met carnaval doen? “Ik ga het toch maar weer eens proberen. Zonder zelf ontworpen pak. Gewoon, zoals vroeger, wat ouwe rommel aantrekken en een bloemstuk op mijn hoofd. Maar ik vind het wel eng.”

Wim Ortjens

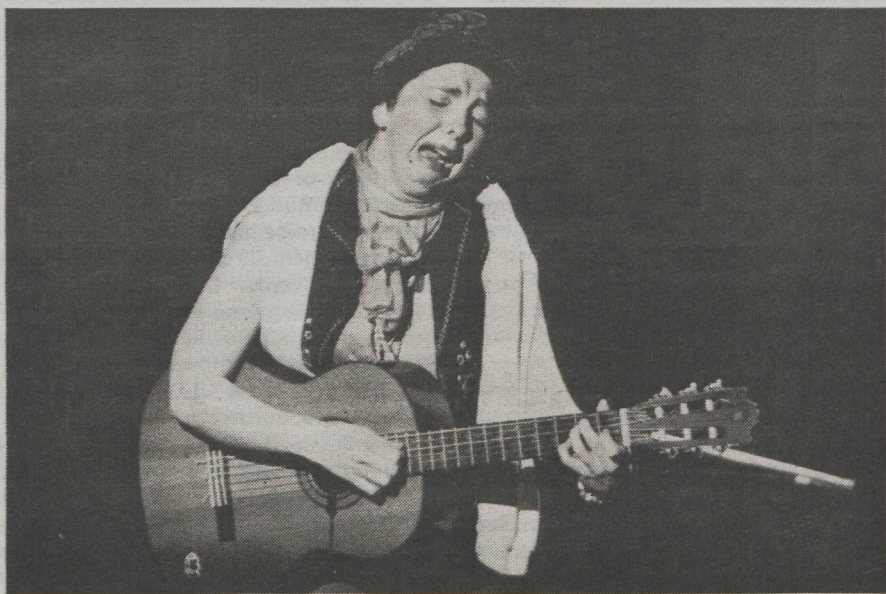

Het Maastrichtse straatcarnaval is beroemd om de prachtige kostuums die er gedragen worden. Pakken aangekleed met bloemstukken, kerstversiering of kippopoten. Vaak zo groot, dat de drager ervan veroordeeld is tot de straat, omdat geen enkele café-ingang breed genoeg is om hem erdoor te laten. In die traditie is Odile Grégoire, thans costumière van Opera Zuid, groot geworden. Ze vertelt graag over haar creaties, omdat zij daarin telkens een jaar van haar leven tegenkomt. Een overzicht van vijftien jaar kostuumgeschiedenis.

Sinds twee jaar werkt Odile Grégoire (43) voor Opera Zuid. Nu nog als costumière, straks misschien als ontwerpster. Haar professionele carrière komt rechtstreeks voort uit carnaval: “Vijftien jaar geleden liep Maastricht er nog grauwig bij. Militaire pakken, schoensmeer, botten uit de slagerij, dat soort dingen. Eén man vormde daarop een uitzondering. Gehuld in enorme bergen tule en met een bloemstuk op zijn kop zette hij de trend voor de jaren daarna: kleurrijk, lieflijk en in waanzinnige proporties. Die man fascineerde mij zo, dat ik het jaar daarna ook mijn eigen kostuum ging ontwerpen.”

I miss my poodle

“I wanna go home. I miss my cat, I miss my poodle, oehoe.” Edna, puur Amerikaans, zwaar opgemaakt met buikje, schreeuwde al haar verdriet eruit: Op vakantie in Nederland, geen geld, “her husband Norm” pleite en heimwee naar haar huisdieren. Gelukkig mocht ze afgelopen vrijdag Open Podium presenteren. Gezelligheid troef in de bomvolle theaterzaal in het CCV-gebouw tijdens de nieuwste editie van Open Podium, georganiseerd door Studium Generale en studentenvereniging Koko. “Het open podium is er voor studenten die wel eens wat willen proberen, niet voor beroepsartiesten”, zei één van de organisatoren eind vorig jaar. Toch was de presentatie van de avond dit keer wél in handen gegeven van een beroepsartiest. Jacqueline Kerkhof, in 1990 afgestudeerd aan de Maastrichtse Toneelacademie, kreeg in haar hoedanigheid van Edna: “I l'òdòve European art. In the States we don't have any art. We've got Madonna”, het publiek al snel plat. Haar optreden maakte meteen het verschil duidelijk tussen professional en amateur. Maar dit weerhield de optredende studenten er niet van om ook een gooi naar het succes te doen. Rechtenstudent Johan bijt de spits af met zijn akoestische gitaar en eigen liedjes à la Neil Young. Over liefde en vrouwen natuurlijk, want daar draait het leven om. Anyway, the man can play. De liefde of het gebrek daaraan is een voortdurende bron van inspiratie. Ook voor Gert van Vliet, die het onderwerp veelvuldig laat terugkeren in zijn goede gedichten. Hoewel hij ook grappig uit de hoek kan komen: “Studentenfeest: door al dat bier hier, pis ik fris.” of sarcastisch: “Ze had alles al geprobeerd. pillen, polsen. Zelfs een flat. Toen ze hoor-

de: de trein is zo gek nog niet. Waar zouden we zijn? Onder.” Een jongere uitgave van Bob Dylan, nu met bril, beklimt het podium: Martijn, die 's morgens pas hoorde dat hij 's avonds acte de présence moest geven. Ondanks zijn gestuntel weet hij zich gesteund door een grote schare Koko-fans. Hij vangt zijn fouten met een heleboel humor op en brengt zo zijn optreden tot een goed einde. Dat de hippie-revival nog steeds niet ten einde is bewijst het laatste groepje vóór de pauze. Semi-psychedelische muziek met gitaar, fluit en bongo, twee danseresjes met lange haren en veel eyeliner en een verteller die graag Jim Morrison had willen zijn. In het Engels neuzelt hij, de helft van de tijd overstemd door de muziek, over een toekomst waarin de mensen perfect zullen zijn, maar waarin het niettemin toch

slecht met ze afloopt. Gelukkig wordt het na de pauze weer leuk, er wordt gezongen, toneel gespeeld en als afsluiter spelen Remco en Sjors de blues. De versterkers doen het niet en dat draagt natuurlijk alleen maar bij aan het bluesgevoel. De heren redden zich in ieder geval akoestisch uitstekend en als ze samen met Edna “you dutch people are so very kind” de eindriedel inzetten is het feest compleet en zingt de hele zaal: “I, I don't wanna go home. You can..stuff my cat, kill my poodle, oehoe.”

Judith Kuijk

Het volgende open podium is op 2 april. Aanvang 20.30 uur in het CCV-gebouw. Inschrijven voor 29 maart bij Studium Generale of Koko.

Agenda

donderdag 18 februari
Oost-Europese muziek,
Conservatorium, 20.00

woensdag 24 februari
Hieringebietconcert, MECC, 12.30
en 19.30

zaterdag 27 februari
Kalldey, Farce, toneel, Löss
Theater, 20.30

zondag 28 februari
Zonder staf is koning af,
poppentheater, Podium Posjet, 14.15
Evan Johns & bis H-Bombs,
bluesrockconcert, Zaal Berghmans,
20.30

dinsdag 2 maart
De Meid/Open Huwelijk, toneel,
20.30, Het Vervolg

woensdag 3 maart
Lunchconcert, B. Goldenblank, viool, W. Feddeman, piano, Redoute, 12.30
Kaguyabime, Nederlands Dans
Theater, Vrijthoftheater, 20.15
De Meid/Open Huwelijk, toneel,
20.30, Het Vervolg

Exposities
Henk Hulstijn, objecten en Gaston
Klein, schilderijen, Galerie Simeras-
Signe, Bogaardenstraat 40B,
Maastricht, 13 febr. t/m 20 maart. Wo t/m
za 13.30-17.30

José Hofbutzen, landschappen en
stilleven en Annelies van Herk,
sculpturen in marmer en brons, Galerie
Artisart, Grote Gracht 43, Maastricht, 6
febr. t/m 13 maart. Di t/m za 13.30-
17.30

De Aanloop I, René Daniëls
(schilderijen, werken op papier),
Romeinse sculptuur uit Zuid-Limburg,
Aldo Rossi (tekeningen nieuwbouw,
grafisch werk), Bonnefantenmuseum,
23 jan. t/m 18 april, di t/m vr 10-17, za
en zo 11-17
Frits van der Zander, pastels en
tempera's, 7 febr. t/m 21 maart, wo, vr
14-18, do 18-20, za 10-17, zo 13-17

Film

Speelweek
18 februari t/m 24 februari

Filmbuis Lumière, Bogaardenstraat 40b
Il ladro di bambini, 20.00
Mau Mau, 20.30
Night on earth, 22.00
Raise the red lantern, do, vr en za
23.00

Cinema Palace, Wyckerbrugstr.
Under siege, do, vr, wo, 19.00, 21.30,
wo ook 14.00, 16.30
Dracula, do, vr, wo 18.00, 21.30
Home alone-II, wo 14.00
A few good men, do, vr, wo 18.00,
21.15

Mabi, Kleine Gracht 24A
Bodyguard, do, vr, za, wo 18.30 en
21.15, di. 21.15, za, wo 14.30
Sneakers, do, vr, za, wo 18.30, 21.15,
di. 21.15, za, wo 14.30
Death becomes her, do, vr, za 21.15,
di en wo 21.15
The last of the Mohicans, do, vr, za,
wo 18.30 en 21.15, di. 21.15, za, wo
14.30
Honey I blew up the kids, do, vr, za,
wo 14.30 en 18.30

Cine “K”, St. Bernardusstraat 13
Bittermoon, do, vr, za, wo 21.00

vd Laak

Drie weken geleden beschreef ik een college wat ik voor een bende rusteloze eerstejaars gaf (blabla, kwekkwek, etc.). Ik was zodanig ontdaan over de rumoerige desinteresse van mijn gehoor dat ik twee weken geleden mijn onderwijsbeleid uiteen zette. Ik sloot die column af met een welgemeend fuck you aan het adres van de luidruchtige ongeïnteresseerde goegemeente. Als reactie wenste N. van de Laak mij in de vorige Observant evenzeer toe genaaid te worden.

Welaan: bravo!

Eindelijk een moedig geluid, een eigenzinnige stem, een gerucht van opstand uit de rijen van slaafse literatuurboek- en college-consumenten. Eindelijk iemand die ontwaakt uit de lethargie van het taak op taak stapelen, en je van bloktroets naar bloktroets slepen. N. van de Laak heeft tenminste het lef, de guts, de moed om de 'almacht' van mijn column te weerstaan: al jarenlang droom ik van het moment waarop een door mij afgevuurd inktprojectiel terugkaast en mijn eigen blazoens bevekt, want wees nu eerlijk, zo kan dat toch niet doorgaan Eva.

Al voordat ik zelf de Observant van vorige week opensloeg hadden vrienden en collega's me gebeld om de beuglijke brief van N. van de Laak in mijn wonde te smeren.

Ik had al besloten deze aan barakiri grenzende brief te belonen met een algehele vrijstelling voor het gewraakte blok 1.4 toen ik ook nog maar eens zelf het fraai gecomponeerde werkje op pagina twee, Observant 22, erop na sloeg.

Al na tien regels vielen me de ogen uit de kassen. Repliek, kritiek, opstand, weerstand: allemaal prima. Maar dan wel met solide argumenten (waarschijnlijk heeft N. van de Laak tot dusverre ook nog geen voldoende mogen scoren op de propaedeutische werkstuk-oefeningen).

Toen mijn oogbollen eenmaal goed en wel weer op hun plaats zaten en ik mij de tranen van het lachen van de wangen had geveegd was het tijd voor een correctie; je bent docent of je bent bet niet.

N. van de Laak, laten we dat voorop stellen, behoorde niet tot het groepje college-boeligans, de leuterkoppen en zwambasten die ik beschreef. Waarom niet? Omdat N. van de Laak tijdens het college zat te slapen en daarmee zijn/haar brief met aantoonbare onzin lardeert. Lieve N.: waar werk ik precies (zéker niet de vakgroep GVO!)? Heb ik écht verteld in Amerika onderzoek te hebben gedaan (wás dat maar zo!)? Liggen er zodanige kraters in je gebeugen dat je gelooft dat ik in blok twee pas college aan je gaf (week 2, blok 1, om precies te zijn)? Mijn laatste mislukte college, N., vond plaats in blok 2.6.2, studiejaar 1988/89.

Ga jij maar lekker uit met Jan aanstaande donderdag, blijf er dan ook fijn slapen, en maak je maar niet druk om condooms.

Ook hier blijkt maar weer eens dat wie zijn/haar bloktroets baalt nog geen greintje verstand in de kop hoeft te hebben.

Eva

Gèr van Sint Fiet, een wereldnaam in vlees (foto Nelis Tutkey)

'Great meat, great show', vond Gerald Ford

"Zal'ch 't uuch in e tuutsje doen?"

"Wat zegt u?"

"Zal ik het vlees in een tuitje doen?"

"Ik begrijp niet wat u bedoelt."

Tuutsje. Tuitje. Zakje.

De voertaal in slagerij Van Sint Fiet is Maastrichts, niet uit principe, maar van nature. Engelsman, Fransman of Hollander, Sint Fiet verlaagt zich niet tot koeterwaals. Hoogstens gaat hij wat harder spreken, met meer nadruk, zoals je tegen een kind spreekt of tegen een kindse bejaarde. Ik was er bij toen hij een tegenstribbelend echtpaar, onder het roepen van "Preuve! PREUVE!", een stuk worst in de mond probeerde te duwen. Proeven is een sleutelbegrip in des slagers vocabulaire.

Sinds ze het vel van zijn vaders dikke trom met een mes kapot hebben gestoken viert hij geen carnaval meer. In plaats daarvan gaat hij skiën in Sankt Moritz, een vlucht voor de herinnering. Te moeten aanzien wat er van dat luisterrijke feest geworden is zou hem tezeer aan het hart gaan.

(Het vorig jaar is op de Boschstraat nog een Zaaite Hermenie aangevallen. Het einde van een beschaving. "Zelfs Maastrichtnaren zijn geen Maastrichtnaren meer.")

Het afscheid van de klant is onveranderlijk hartelijk:

"De kompeleminte en nog e plezierig wiekent."

Wat zegt u? (Zeg dat nog eens!)

BERICHT UIT MAASTRICHT

Gèr van Sint Fiet stamt uit een oud slagersgeslacht, sinds drie generaties gevestigd in het hart van Wyck, aan de verkeerde kant van de Maas. (Er zijn verstokte Maastrichtnaren die beweren nog nooit in Wyck te zijn geweest, tenzij om de trein te nemen. Een dwarse vorm van koketterie). Des te stoutmoediger is de sprong die de jonge slager heeft gewaagd, over de brug heen naar 'Maastricht', de stad aan de overkant waar alles anders is.

De zaak die hij er geopend heeft lijkt in niets meer op de oude overgeleverde slagerij van vroeger, met zijn witgesauste muren en witmarmereen toonbanken, een tegeltableau van blauwe koeien in een blauw landschap tegen de achterwand. Ze is een wonder van modern design, een en al chroom, glas en graniet, glanzende stoffen op kunstzinnige wijze boven de worsten gedrapeerd.

Als blikvanger in dit decor van stemmig grijs en blinkend chroom fungeren de bekens en trofeeën, die hij in talloze wedstrijden heeft binnengehaald. Een winkel als een prijzenkast.

In iedere beroepsgroep bestaat behoefte aan competitie, aan wedijver, aan WINNEN. En Sint Fiet is een WINNER.

Als baardeloze knaap ging hij al op concours en sleepte met zijn eerste eigen pateetje een hoofdprijs in de wacht, een slagerswonderkind. Geen categorie waarin hij sindsdien geen prijzen heeft behaald, rookvlees, gehakt, bloedworst, leverworst, preskop, ham, pâté. Hij is Schinkenkönig van Oostenrijk, Grand Champion Bacon van de USA, bezitter van de Gouden Slagersring. Zijn grootste triomf? Het behalen van de wereldbeker, na een nek

aan nek race met zijn meest geduchte rivaal, de Duitser Rolf Decker, een prestatie die alleen te vergelijken valt met een Olympische titel. Met die beker heeft hij zich voorgoed een plaats verworven in de eredisie van het internationale slagersgilde. Naast Rolf Decker, de kampioen van de Schwarzwaldler Schinken, ontmoet hij er ook die andere Duitser, den Alphons Fischer uit Stuttgart, en die bijzonder fijne Belgische collega Benito, fijnzinnig ontwerper van steeds nieuwe mozaïeken in de boterhamworst. De inschrijfgelden zijn hoog, reis- en verblijfkosten komen voor eigen rekening en in materiële beloningen is niet voorzien. Daarvoor hebben ze de eer de besten te zijn. Om iedere twijfel uit te sluiten heeft hij het alvast op zijn papieren zakken gezet:

"De meest bekroonde wereldnaam."

Voor wie eenmaal de brug van Wyck naar Maastricht is overgestoken zijn grenzen een relatief begrip. Het heeft Gèr van Sint Fiet tot ver buiten Europa gebracht. Op uitnodiging van de American Association of Food Processors, de AAMP, gaf hij demonstraties in Detroit, Kentucky, New Mexico en Albuquerque. Het moeten gedenkwaardige bijeenkomsten geweest zijn, in zalen vol Amerikaanse slagers die zijn Maastrichtse Engels waar nodig aanvulden of corrigeerden. Een pandemonium.

Bij een van die gelegenheden deelde hij het podium met Gerald Ford, de ex-president, die hem na afloop warm de hand schudde.

"Great meat. Great show."

Dat was de keer dat hij als gastdocent was uitgenodigd in Des Moines, Iowa: Butcher in Residence.

In Amerika heeft hij zijn grenzen verlegd. Hij heeft er geëxperimenteerd met smaken en stijlen en uiteindelijk heeft hij geprobeerd dingen met elkaar te verzoenen die niet met elkaar te verzoenen zijn. Het heeft geresulteerd in een in principe oneindige reeks van pâtés, pâté met de smaak van Amaretto of cognac of bier, pâté met ananas, met vis of tjap tjai. Geef hem een pot jam en hij maakt er een pâté van. Enige voorwaarde is dat het smaakt. Het meest gewaagde, grensverleggende dat hij totnogtoe op dit terrein heeft ondernomen is de conceptie van de vleesbonbon: een coating van chocola gevuld met droogworst, pâté, rauwe of gekookte ham met asperges of ananas. Een revolutionair concept. Wie het eenmaal gegeten heeft wil nooit meer iets anders. Maar er zijn er maar weinigen die het eten. Dat is nu eenmaal het lot van alle vernieuwers. Hij is zijn tijd vooruit.

Zijn beroemdste pâté blijft vooralsnog de gewone Maastrichtse wildpâté. Hij heeft hem vernoemd naar Rembrandt, niet bij wijze van gimmick, maar uit respect. Wat dat betreft doet hij niet onder voor die provinciale kunstenaars (met pijp en Franse baret) die weigeren met minder genoegen te nemen dan met het allerhoogste:

"Eenmaal als Rembrandt zijn en dan sterven."

Tegenwoordig is hij zover dat hij een pâté kan maken die kan rijpen als kaas.

Jules Dister